

V Bruseli 25. 3. 2021
SWD(2021) 70 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

**AKTUALIZOVANÉ usmernenie o štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov EŠIF
v programovom období 2014 – 2020**

VYHLÁSENIE O ODMIETNUTÍ ZODPOVEDNOSTI

Tento pracovný dokument vypracovali útvary Komisie. Na základe uplatniteľného práva EÚ sa ním poskytujú kolegom a subjektom zapojeným do monitorovania, kontroly alebo implementácie európskych štrukturálnych a investičných fondov technické usmernenia týkajúce sa uplatňovania pravidiel EÚ v tejto oblasti. Cieľom tohto dokumentu je poskytnúť vysvetlenie útvarov Komisie k uvedeným predpisom v záujme uľahčenia implementácie programov a podpory osvedčených postupov. Toto usmernenie nemá vplyv na výklad Súdneho dvora a Všeobecného súdu ani na rozhodnutia Komisie.

Obsah

1. Súvislosti	4
2. Štátna pomoc na rôznych úrovniach finančných nástrojov	5
3. Prítomnosť štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov	6
3.1. „Štátne zdroje“ a „pripísateľnosť“	6
3.1.1. Európske štrukturálne a investičné fondy.....	6
3.1.2. Iné finančné prostriedky EÚ a EŠIF, ktoré priamo alebo nepriamo riadi Únia	8
3.1.3. Príspevok EŠIF do fondov EÚ, ktoré priamo alebo nepriamo riadi Únia	8
3.1.4. Vlastné zdroje skupiny EIB.....	9
3.1.5. Vlastné zdroje skupiny EIB pokryté zárukou EFSI (Európsky fond pre strategické investície)	10
3.1.6. Prehľad požadovaného posúdenia štátnej pomoci z hľadiska kritéria „štátnych zdrojov“ podľa typu zdrojov	10
3.2. „Podniky“ zapojené do finančných nástrojov	11
3.3. Výhoda	12
3.4. Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi/pomoc <i>de minimis</i>	14
4. Výnimky z notifikačnej povinnosti	16
5. Štandardné nástroje	16
6. Prípady, v ktorých sa vyžaduje notifikácia štátnej pomoci	17
PRÍLOHA.....	18
Tabuľka skratiek.....	38
Tabuľka právnych predpisov.....	41

1. Súvislosti

Posúdenie z hľadiska pravidiel štátnej pomoci a v relevantných prípadoch súlad s pravidlami štátnej pomoci sú pre zachovanie fungujúceho vnútorného trhu mimoriadne dôležité. Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci podporuje hospodársku efektívnosť a bráni tomu, aby verejná podpora neprimerane narúšala hospodársku súťaž, čo by bolo v neprospech Únie ako celku. Štátna pomoc je dôležitým nástrojom na vytváranie a udržiavanie rovnakých podmienok pre všetky podniky. Je preto potrebné, aby členské štáty zabezpečili súlad s pravidlami štátnej pomoci, keď poskytujú pomoc prostredníctvom finančných nástrojov (spolu)financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Význam pravidiel štátnej pomoci pre finančné nástroje sa pripomína vo viacerých ustanoveniach hlavy IV nariadenia o spoločných ustanoveniach (ďalej len „NSU“)¹, najmä v článkoch 6, 37, 38, 42 a 44. Otázkam štátnej pomoci treba venovať osobitnú pozornosť z týchto dôvodov:

- Právny rámec štátnej pomoci sa v rokoch 2013/2014 výrazne zmenil a poskytuje ďalšie možnosti na zabezpečenie zlučiteľnosti štátnej pomoci.
- Štátna pomoc môže existovať na rôznych úrovniach finančných nástrojov vrátane na úrovni finančných sprostredkovateľov, správcov fondov a spoluinvestorov. Nie všetky príslušné zainteresované strany musia vedieť o potenciálnej štátnej pomoci na rôznych úrovniach a o tom, že musia zabezpečiť súlad s pravidlami štátnej pomoci na všetkých úrovniach.
- S pravidlami štátnej pomoci často nie sú veľmi oboznámení najmä správcovia fondov a investori (finančné inštitúcie, komerčné banky).
- NSU umožňuje používať finančné nástroje pri všetkých tematických cieľoch. V určitých sektorových oblastiach Komisia ponúka takzvané štandardné finančné nástroje, v prípade ktorých sa už overila cesta k súladu s pravidlami štátnej pomoci.

Účelom tohto pracovného dokumentu útvarov Komisie je uľahčiť uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov a poukázať na rôzne možnosti dosiahnutia súladu s pravidlami štátnej pomoci.

Európska komisia prijala **dočasný rámec**², ktorý umožní členským štátom využívať úplnú flexibilitu stanovenú v pravidlách štátnej pomoci, aby mohli podporiť hospodárstvo v čase **pandémie COVID-19**. Dočasný rámec bude platiť do konca decembra 2020. Komisia pred týmto dátumom posúdi, či ho je potrebné predĺžiť.

Dočasným rámcom sa dopĺňajú rozsiahle možnosti členských štátov navrhovať opatrenia v súlade s existujúcimi pravidlami štátnej pomoci EÚ uvedenými v tomto pracovnom

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

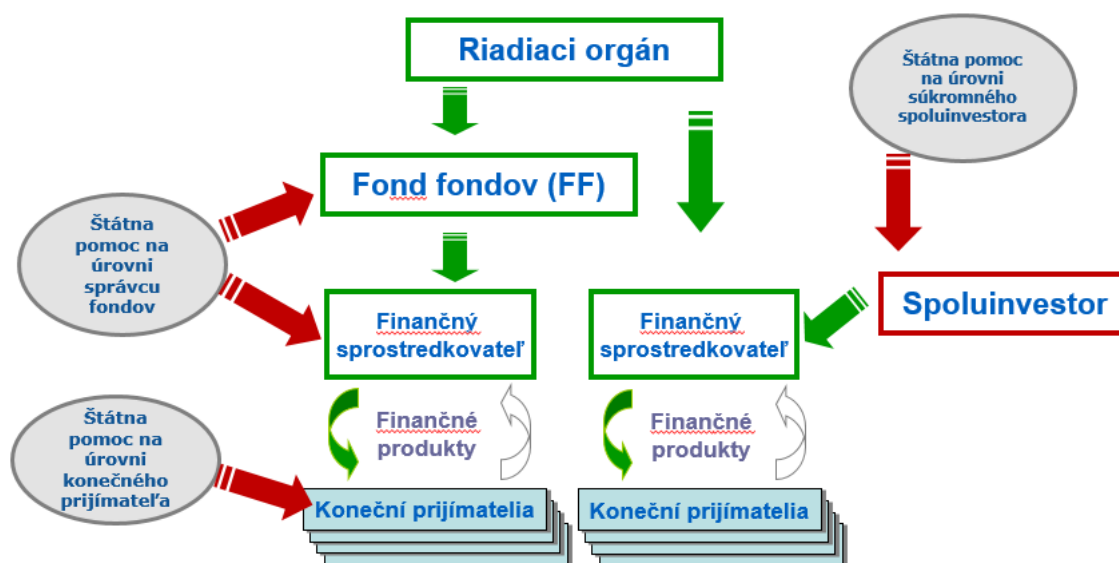
² Oznámenie Komisie z 19. marca 2020 – Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (Ú. v. EÚ C 91I, 20.3.2020, s. 1), zmenené 3. apríla, 8. mája, 29. júna a 13. októbra 2020, dostupné na: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

dokumente útvarov Komisie. V prípade finančného nástroja, ktorý zahŕňa štátnu pomoc, predstavuje dočasný rámec ďalšiu dočasnú možnosť na poskytnutie pomoci zlučiteľnej s pravidlami štátnej pomoci EÚ. Dočasné opatrenia pomoci, na ktoré sa vzťahuje dočasný rámec, sa smú kumulovať s pomocou podľa nariadení o pomoci *de minimis* alebo s pomocou podľa nariadení o skupinových výnimkách za predpokladu, že sa dodržiavajú ustanovenia a pravidlá kumulácie zakotvené v uvedených nariadeniach.

2. Štátna pomoc na rôznych úrovniach finančných nástrojov

Finančné nástroje často zahŕňajú viacúrovňové štruktúry, ktorých cieľom je vytvoriť stimuly pre hospodárske subjekty (**investorov**) na poskytovanie finančných prostriedkov **konečným prijímateľom**. Môže ísť o štátnu pomoc investorom a/alebo konečným prijímateľom, ktorá musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Finančné nástroje okrem toho môžu zahŕňať jeden alebo viacero **orgánov, ktoré implementujú finančný nástroj** (napr. finančných sprostredkovateľov). Tieto môžu byť takisto prijímateľmi štátnej pomoci, na ktorých sa vzťahujú pravidlá štátnej pomoci.

V závislosti od návrhu finančného nástroja môže finančná podpora predstavovať štátnu pomoc podnikom na všetkých troch spomínaných úrovniach, aj keď úmyslom orgánu členského štátu (*inter alia* riadiaceho orgánu podľa NSU) je poskytnúť výhody iba konečným prijímateľom. Musí sa zabezpečiť súlad s pravidlami štátnej pomoci na všetkých úrovniach, ktoré sú zapojené do implementácie finančného nástroja.

Pokiaľ ide o prítomnosť štátnej pomoci, v oznámení Komisie o pojme štátna pomoc³ sa poskytuje podrobné usmernenie, ktoré sa týka aj finančných nástrojov. Obsahuje aj ďalšie všeobecné vysvetlenia a príklady.

³ Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1), pozri najmä bod 60.

3. Prítomnosť štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov

V článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“)⁴ sa štátna pomoc vymedzuje ako pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi⁵.

Na základe článku 107 ods. 1 ZFEÚ prítomnosť štátnej pomoci zahŕňa nasledujúce požiadavky (podrobnejšie vysvetlené v pododdieloch 3.1 – 3.4)⁶:

- Podpora pochádza zo „štátnych zdrojov“ a je „pripísateľná“ štátu.
- Prijímateľom je „podnik“.
- Podpora „zvyhodní“ podnik, to znamená, že mu poskytne „výhodu“.
- Podpora teda „narúša hospodársku súťaž“ a „ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi“.

Kritériá prítomnosti štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ sú kumulatívne. Podpora predstavuje štátnu pomoc iba v prípade splnenia všetkých kritérií. Ak teda nie je splnené niektoré z kritérií, podpora z verejných zdrojov nepredstavuje štátnu podporu. Je potrebné to preveriť na všetkých troch úrovniach, ktoré sú tu uvedené.

3.1. „Štátne zdroje“ a „pripísateľnosť“⁷

Podpora, ktorá sa poskytne priamo alebo nepriamo zo štátnych zdrojov, a pripísateľnosť takejto podpory štátu predstavujú podmienky prítomnosti štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Často sa pri posudzovaní opatrenia podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ skúmajú spoločne, pretože obe sa týkajú štátneho pôvodu predmetnej pomoci.

Národné verejné zdroje členských štátov sú štátne zdroje v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Zdroje pochádzajúce z rozpočtu Únie sa takisto považujú za „štátne zdroje“ (teda pripísateľné štátu), ak vnútroštátne orgány rozhodujú o použití týchto zdrojov.

Naopak, ak zdroje Únie riadi priamo alebo nepriamo Únia (alebo medzinárodné inštitúcie) a vnútroštátne orgány nerozhodujú o ich použití, nepredstavujú štátne zdroje a nie sú pripísateľné štátu.

3.1.1. Európske štrukturálne a investičné fondy

Prevažná väčšina prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“), ktoré sa týkajú politiky súdržnosti, sa využíva v rámci zdieľaného riadenia⁸.

⁴ Konsolidované znenie Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 1).

⁵ Na Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“) a Európsky námorný a rybársky fond (ďalej len „ENRF“) sa vzťahujú osobitné pravidlá štátnej pomoci – pozri článok 8 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 508/2014 (Ú. v. EÚ L 149, 25.5.2014, s. 1) (nariadenie o ENRF) a článok 81 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487) (nariadenie o EPFRV).

⁶ V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa nachádzajú doplňujúce požiadavky, napríklad „selektivnosť“ podporného opatrenia. Finančné nástroje, ktoré získavajú podporu z európskych štrukturálnych a investičných fondov zvyčajne spĺňajú ďalšie kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a toto usmernenie sa im preto nevenuje.

⁷ Ďalšie usmernenie o štátnom pôvode nájdete v oddiele 3 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

⁸ Článok 63 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení

V rámci zdieľaného riadenia o použití finančných prostriedkov obvykle⁹ rozhodujú členské štáty a môžu rozhodnúť aj o tom, kto dostane podporu. Z dôvodu tejto možnosti rozhodovať sa EŠIF a (spolu)financovanie z národných verejných zdrojov považujú za „štátne zdroje“, ktoré sú pripísateľné štátu podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Je to tak dokonca aj v prípade, keď vnútroštátne orgány poveria na základe zmluvnej dohody implementáciou finančných nástrojov skupinu EIB alebo iný subjekt.

Preto ak sa EŠIF a (spolu)financovanie z národných verejných zdrojov používajú v režime zdieľaného riadenia a ak prispievajúce členské štáty rozhodujú o použití týchto prostriedkov, predstavujú „štátne zdroje“, ktoré sú pripísateľné štátu na účely pravidiel štátnej pomoci. Znamená to takisto, že finančné nástroje, ktoré spravuje riadiaci orgán, alebo za ne zodpovedá [článok 38 ods. 1 písm. b) NSU], podliehajú pravidlám štátnej pomoci.

Príklad:

Riadiaci orgán využíva zdroje EFRR¹⁰ na založenie fondu na podporu začínajúcich MSP. Na zdroje EFRR sa vzťahuje zdieľané riadenie.

Zdroje EFRR v rámci zdieľaného riadenia sa považujú za „štátne zdroje“. Ak sú splnené všetky ostatné prvky pojmu štátna pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, operácia musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Súlad sa musí overiť na úrovni riadenia fondu, na úrovni investorov a na úrovni konečných prijímateľov.

V prípade finančných nástrojov implementovaných v rámci nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 (EPFRV) platia pre **primárne poľnohospodárske činnosti** v oblasti štátnej pomoci špecifické pravidlá. Podľa článku 81 ods. 2 nariadenia o EPFRV sú primárne poľnohospodárske činnosti (výrobky prílohy I) v súlade s článkom 42 ZFEÚ vyňaté z pravidiel štátnej pomoci. Na druhej strane činnosti, na ktoré sa uvedená príloha nevzťahuje a ktoré sú podporované finančnými nástrojmi financovanými z EPFRV, musia spĺňať všeobecné pravidlá štátnej pomoci.

Ak nie je stanovené inak, v prípade poľnohospodárskych činností podporovaných finančnými nástrojmi nefinancovanými z EPFRV platia pravidlá štátnej pomoci.

V prípade **rybolovu a akvakultúry** vyňatie určitého financovania z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ďalej len „ENRF“) týkajúceho sa rybárstva z uplatňovania pravidiel štátnej pomoci vychádza z článku 42 ZFEÚ a článku 8 nariadenia o ENRF. Podľa článku 8 nariadenia o ENRF sa platby členských štátov, ktoré sú súčasťou spolufinancovania v rámci ENRF v súlade s nariadením (EÚ) č. 508/2014 o ENRF, v zásade nepovažujú za štátnu pomoc.

(EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1) (ďalej len „súhrnné nariadenie“ alebo „nariadenie o rozpočtových pravidlách“).

⁹ Výnimky sa uvádzajú v oddiele 3.1.3 ďalej v texte.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289).

3.1.2. Iné finančné prostriedky EÚ a EŠIF, ktoré priamo alebo nepriamo riadi Únia¹¹

Pokiaľ ide o financovanie z prostriedkov Únie, ktoré implementuje buď priamo Komisia, alebo nepriamo poverený subjekt vrátane skupiny EIB (EIB aj EIF) v rámci mandátu udeleného Komisiou (alebo inou inštitúciou Únie, alebo iným subjektom Únie), a kde preto vnútroštátne orgány nerozhodujú o použití prostriedkov, takéto finančné prostriedky Únie sa nepovažujú za štátne zdroje. Nie sú pripísateľné štátu, a teda nepredstavujú štátnu pomoc.

Je však potrebné poznamenať, že v nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovuje, že finančné nástroje Únie nesmú narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu a musia byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci¹². Právny rámec, ktorým sa riadia finančné nástroje Únie vrátane dohôd s poverenými orgánmi, bol navrhnutý s cieľom zabezpečiť súlad s predpismi týkajúcimi sa štátnej pomoci. Rôzne finančné nástroje sa musia navrhnúť tak, aby boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Príklad:

Na žiadosť Komisie EIB zriadi fond so zdrojmi z programu Horizont 2020¹³. Prostriedky z programu Horizont 2020 sú zdrojmi Únie a EIB bude spravovať tento fond v režime tzv. nepriameho riadenia.

Zdroje programu Horizont 2020 nepredstavujú „štátne zdroje“. Fond financovaný výhradne z týchto zdrojov sa preto nepovažuje za štátnu pomoc. V nariadení o rozpočtových pravidlách (a v odôvodnení 42 nariadenia o programe Horizont 2020) sa však vyžaduje zabezpečiť súlad s pravidlami štátnej pomoci. Pravidlá, ktoré stanovila Komisia, pokiaľ ide o zriadenie a implementáciu fondu, musia byť preto v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Pri programe Horizont 2020 sú nariadenie a vykonávacie predpisy, najmä dohoda o delegovaní a súbory podmienok navrhnuté tak, aby sa dosiahol súlad s pravidlami štátnej pomoci. Takisto sa overuje súlad návrhov na zriadenie fondu v rámci programu Horizont 2020 s pravidlami programu Horizont 2020.

Ak je fond zriadený zo zdrojov programu Horizont 2020 financovaný aj z iných verejných zdrojov (financovanie z národných verejných zdrojov alebo zo zdrojov EŠIF), táto časť financovania sa môže považovať za „štátne zdroje“, ktoré sú pripísateľné štátu, iba ak prispievajúce členské štáty môžu rozhodovať o použití týchto zdrojov. Tieto časti financovania si vyžadujú dodatočné overenia týkajúce sa štátnej pomoci, ak sú splnené aj všetky ostatné podmienky prítomnosti štátnej pomoci v súlade s článkom 107 ods. 1 ZFEÚ.

3.1.3. Príspevok EŠIF do fondov EÚ, ktoré priamo alebo nepriamo riadi Únia

V súlade s článkom 38 ods. 1 písm. a) NSU členské štáty môžu poskytnúť programové príspevky z EŠIF na finančné nástroje zriadené na úrovni Únie (priamo alebo nepriamo riadené Úniou). Tieto príspevky nebudú predstavovať štátne prostriedky a ich využitie nebude pripísateľné štátu, ak prispievajúci členský štát nestanoví žiadne podmienky,

¹¹ V článku 4 ods. 7 NSU sa uvádzajú fondy Únie, na ktoré sa nevzťahuje zdieľané riadenie (v NSU preložené ako „spoločné riadenie“) s členskými štátmi.

¹² Článok 209 ods. 2 písm. c) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

¹³ Program Horizont 2020 vychádza z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104) (ďalej len „nariadenie o programe Horizont 2020“).

pokiaľ ide o využitie týchto prostriedkov z EŠIF, s výnimkou podmienky, že príspevky z EŠIF by sa mali investovať na území prispievajúceho členského štátu, uvedenej v operačnom(-ých) programe(-och). Táto podmienka neznamena, že zdroje sú pripísateľné členskému štátu, pretože EŠIF sa alokujú členským štátom v súlade s pravidlami Únie, v ktorých sa už stanovuje, na území ktorého členského štátu sa majú fondy investovať¹⁴.

Pokiaľ príspevky EŠIF spĺňajú uvedené podmienky, nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Takéto príspevky preto nemusia byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Vzhľadom na to, že finančné nástroje na úrovni EÚ musia byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci, ako sa vysvetľuje v oddiele 3.1.2, znamená to, že v prípade zdrojov Únie, ako aj EŠIF, ktorými sa dopĺňajú, Komisia zabezpečuje súlad s pravidlami štátnej pomoci pri návrhu nástroja.

3.1.4. Vlastné zdroje skupiny EIB

Keď skupina EIB (EIB aj EIF) investuje vlastné zdroje na vlastné riziko, považujú sa podľa pravidiel štátnej pomoci za investíciu súkromnej povahy a nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Znamená to aj, že vlastné zdroje EIB/EIF investované *úplne* na vlastné riziko EIB/EIF sa nezohľadňujú v rámci výpočtu úrovne stropov *de minimis*, stropov vymedzujúcich notifikačnú povinnosť alebo v rámci výpočtu intenzity pomoci.

Ak však členské štáty poskytnú záruky alebo inú podporu skupine EIB, skupina EIB neinvestuje *úplne* na vlastné riziko. Investície skupiny EIB sa v takýchto prípadoch nemôžu považovať za investície súkromnej povahy na účely politiky štátnej pomoci. Okrem toho, keďže takáto záruka obsahuje štátne zdroje a je pripísateľná štátu, musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Príklad:

Scenár a) EIB zriadi fond z vlastných prostriedkov bez akejkoľvek podpory (napr. záruk) zo zdrojov členských štátov alebo Únie. Zdroje EIB sa považujú za súkromné zdroje. Z tohto dôvodu sa neuplatňujú pravidlá štátnej pomoci.

Scenár b) EIB získa podporu z národných verejných zdrojov a/alebo z EŠIF, napríklad záruku pokryť riziko EIB (alebo jeho časť) týkajúce sa nových pôžičiek. V takomto prípade sa investícia EIB nepovažuje za „súkromnú“ na účely kontroly z hľadiska štátnej pomoci. Ak sú splnené aj všetky ostatné podmienky prítomnosti štátnej pomoci, verejná záruka musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci (financuje sa zo štátnych zdrojov a je pripísateľná štátu).

¹⁴ Podľa článku 70 NSU sú členské štáty povinné podporovať operácie v danej oblasti programu. Na rozdelenie prostriedkov, ktoré sú k dispozícii, podľa členských štátov sa používa metodika, ktorá je uvedená v prílohe VII k NSU a stanovená vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (2014/190/EÚ): vykonávacie rozhodnutie Komisie z 3. apríla 2014, ktorým sa stanovuje ročné rozdelenie celkových zdrojov podľa členských štátov pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a cieľa Európska územná spolupráca, ročné rozdelenie zdrojov podľa členských štátov, pokiaľ ide o zdroje z osobitných rozpočtových prostriedkov pridelených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, spolu so zoznamom oprávnených regiónov, ako aj sumy, ktoré majú byť presunuté z rozpočtových prostriedkov každého členského štátu pridelených na Kohézny fond a na štrukturálne fondy do Nástroja na prepájanie Európy a na pomoc pre najodkázanejšie osoby v období rokov 2014 – 2020 [oznámené pod číslom C(2014) 2082] (Ú. v. EÚ L 104, 8.4.2014).

3.1.5. Vlastné zdroje skupiny EIB pokryté zárukou EFSI (Európsky fond pre strategické investície)¹⁵

Rozpočtová záruka poskytnutá EÚ podľa nariadenia o EFSI a zaručená finančná alebo investičná operácia EIB sa nepovažujú za „štátne zdroje“, a preto nepredstavujú štátnu pomoc. V prípade použitia vlastných zdrojov skupiny EIB, ktoré kryje záruka EFSI, sa teda nevyžaduje kontrola z hľadiska štátnej pomoci. Projekty alebo investičné platformy, ktoré podporuje EFSI, sa môžu kombinovať s finančnou podporou (spolufinancovaním) z EŠIF alebo s národnými verejnými zdrojmi. V takýchto prípadoch sa na financovanie, ktoré dopĺňa EFSI, vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ako sa vysvetľuje v oddiele 3.1.1.

Po nadobudnutí účinnosti tzv. súhrnného nariadenia¹⁶ 2. augusta 2018 umožňuje článok 39a NSU riadiacemu orgánu prispievať zdrojmi EŠIF do finančného nástroja kombinujúceho takýto príspevok s finančnými produktmi EIB v rámci EFSI, čo predstavuje novú možnosť implementácie podľa článku 38 ods. 1 písm. c) NSU. V článku 39a ods. 6 NSU sa opätovne zdôrazňuje, že v prípade každého programového príspevku EŠIF je potrebné zabezpečiť súlad s uplatniteľným právom vrátane právnych predpisov týkajúcich sa štátnej pomoci, ako je uvedené v tomto usmernení a v usmernení o kombinovaní EŠIF/EFSI, ktoré zahŕňa usmernenie o štátnej pomoci¹⁷.

Príklad:

EIB zriadi fond z vlastných zdrojov, ktoré sú podporené zárukou EFSI. Zriadenie a implementácia fondu nezahŕňajú „štátne zdroje“, a teda nie sú predmetom kontroly z hľadiska štátnej pomoci.

Ak však fond získa ďalšie zdroje z EŠIF alebo z národných verejných zdrojov, podpora tejto časti sa pokladá za „štátne zdroje“. Ak sú splnené aj ostatné podmienky pojmu štátna pomoc, musí byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Je potrebné poznamenať, že zdroje skupiny EIB, ktoré sú podporené zárukou EFSI, nie sú investované úplne na vlastné riziko EIB. V takom prípade sa teda investícia skupiny EIB nemôže považovať za súkromnú investíciu v zmysle „vlastného príspevku“ skupiny EIB, ktorý nezahŕňa žiadnu verejnú podporu alebo príspevok súkromného investora, ako sa vyžaduje v pravidlách štátnej pomoci.

3.1.6. Prehľad požadovaného posúdenia štátnej pomoci z hľadiska kritéria „štátnych zdrojov“ podľa typu zdrojov

Typy zdrojov				
Zdroje EŠIF (v zdieľanom riadení)	Národné verejné zdroje	Priamo/nepriamo riadené fondy Únie	Vlastné zdroje skupiny EIB	Vlastné zdroje skupiny EIB kryté zárukou

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície (Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1).

¹⁶ Pozri poznámku pod čiarou č. 8.

¹⁷ <https://www.fi-compass.eu/publication/ec-regulatory-guidance/new-guidelines-combining-european-structural-and-investment-funds>.

		(napr. Horizont 2020, COSME ¹⁸ alebo EŠIF riadené priamo alebo nepriamo, alebo bezpodmienečne prevedené EŠIF, pozri oddiel 3.1.3)	(bez krytia rizika alebo inej podpory z Únie alebo z národných verejných zdrojov)	EFSI
Štátne zdroje: áno Potreba súladu s pravidlami štátnej pomoci ¹⁹	Štátne zdroje: áno Potreba súladu s pravidlami štátnej pomoci	Štátne zdroje: nie Súlad s pravidlami štátnej pomoci zabezpečuje Komisia na úrovni nástroja	Štátne zdroje: nie Žiadne požiadavky týkajúce sa štátnej pomoci	Štátne zdroje: nie Žiadne požiadavky týkajúce sa štátnej pomoci (pozri aj oddiel 3.1.5)
Ak sa kombinujú rôzne typy zdrojov, uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci sa musí pre každú časť overiť samostatne.				

3.2. „Podniky“ zapojené do finančných nástrojov²⁰

V rámci pojmu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa vyžaduje, aby sa podpora poskytla „podniku“. Súdny dvor ustáleno definuje „podniky“ ako subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť bez ohľadu na ich právne postavenie a spôsob financovania²¹. „Hospodárska činnosť“ je činnosť pozostávajúca z ponúkajú tovarov a služieb na trhu²².

Z definície „podniku“ vyplýva, že:

- postavenie subjektu nie je rozhodujúce (napríklad subjekt, ktorý je súčasťou verejnej správy, môže byť podnikom),
- nie je rozhodujúce, či je subjekt zriadený na účely vytvárania zisku (aj neziskový subjekt môže ponúkať tovary a služby na trhu),
- klasifikácia subjektu ako podniku vždy súvisí s konkrétnou činnosťou (subjekt môže vykonávať hospodárske aj nehospodárske činnosti a v takom prípade, pokiaľ ide o jeho hospodársku činnosť, podlieha pravidlám štátnej pomoci).

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (COSME) (2014 – 2020) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1639/2006/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 33).

¹⁹ V prípade EPFRV a ENRF sa uplatňujú špecifické pravidlá štátnej pomoci.

²⁰ Ďalšie usmernenie k pojmu „podnik“ nájdete v oddiele 2 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

²¹ Spojené veci C-180/98 až C-184/98, s. I-6451, bod 74.

²² Vec 118/85, s. 2599, bod 7.

Prítomnosť štátnej pomoci sa musí overiť vo vzťahu ku všetkým aktérom, ktorí sú zapojení do finančného nástroja. V prípade všetkých aktérov sa preto overí, či sa považujú za „podnik“, pokiaľ prítomnosť štátnej pomoci nie je možné vylúčiť na základe iných požiadaviek článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Správcovia fondov a investori, ktorí sú zapojení do finančného nástroja, sa zvyčajne považujú za „podniky“, pretože vykonávajú hospodársku činnosť²³. V prípade konečných prijímateľov môže byť situácia odlišná, najmä ak prijímatelia sú jednotlivci, ktorí nie sú zapojení do hospodárskej činnosti, alebo sú zapojení do činností, ktoré sa svojou povahou nepovažujú za hospodárske.

3.3. Výhoda²⁴

Ďalšou kumulatívnou požiadavkou na existenciu štátnej pomoci je, aby opatrenie prinášalo výhodu. Výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá hospodárska výhoda, ktorú by podnik nezískal za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu²⁵. Výhodu (a štátnu pomoc) možno preto vylúčiť, ak sú hospodárske transakcie, ktoré vykonávajú orgány verejnej moci, v súlade s bežnými trhovými podmienkami. V takomto prípade sa orgán verejnej moci považuje za orgán, ktorého pôsobenie je porovnateľné s pôsobením „súkromného subjektu v trhovom hospodárstve“.

Nasledujúce prvky sú obzvlášť dôležité pri uplatňovaní kritéria súkromného subjektu v trhovom hospodárstve (ďalej len „SSTH“) na finančné nástroje:

- a) **Spoluinvestori** nezískavajú žiadnu výhodu (a teda štátnu pomoc), ak sa investícia vykonáva *pari passu* medzi verejnými a súkromnými investormi, alebo ak je verejná investícia v súlade s trhovými podmienkami, ktoré sa stanovujú na základe referenčného porovnávania alebo iných hodnotiacich metód.

Investícia sa považuje za *pari passu*²⁶, ak:

- ju realizujú za rovnakých podmienok verejní a súkromní investori (verejní a súkromní investori znášajú tie isté riziká, majú tie isté výhody, majú rovnakú úroveň podriadenosti v rovnakej triede rizika v prípade viacvrstvovej štruktúry financovania) a
- obe kategórie subjektov konajú súčasne (investícia verejného a súkromného investora sa realizuje rovnakou investičnou transakciou), a
- intervencia súkromného investora má skutočný hospodársky význam (v Usmerneniach o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií²⁷ sa stanovuje minimum na 30 %).

²³ Pokiaľ správca fondu iba riadi, ale nepodieľa sa na investovaní, môže sa tento správca fondu považovať iba za „nosiťľa“, a teda pojem „podnik“ podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa na neho nevzťahuje. Pozri vec SA.37824:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/254119/254119_1608806_109_2.pdf.

Pozri aj rozhodnutie vo veci SA.36904, bod 71 b):

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/256075/256075_1711610_153_2.pdf.

²⁴ Ďalšie usmernenie k pojmu „výhoda“ nájdete v oddiele 4 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

²⁵ Vec C-39/94, s. I-3547, bod 60.

²⁶ Ďalšie usmernenie k transakciám *pari passu* nájdete v oddiele 4.2.3.1(i) oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

²⁷ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014, s. 4).

Na základe bodu 35 Usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií, pokiaľ sú podmienky investície (na úrovni investora aj finančného sprostredkovateľa) v súlade s kritériom súkromného subjektu v trhovom hospodárstve (testom súkromného investora v trhovom hospodárstve), nie je potrebné ďalej kontrolovať, či na úrovni konečného prijímateľa ide o pomoc.

Ak finančné nástroje umožňujú súkromným spoluinvestorom finančne investovať do spoločnosti alebo skupiny spoločností za odlišných (výhodnejších) podmienok, než pre verejných investorov investujúcich do tej istej spoločnosti, potom títo súkromní investori môžu byť takýmto diferencovaným zaobchádzaním zvýhodnení. Takáto výhoda môže mať rôzne formy, akými sú preferenčné výnosy (stimuly na zvýšenie výnosov – *upside incentives*) alebo menšie vystavenie riziku strát v prípade nedostatočnej výkonnosti príslušnej transakcie v porovnaní s verejnými investormi (ochrana pred znížením hodnoty – *downside protection*). Musí sa zaistiť zlučiteľnosť takejto pomoci investorom, a to buď na základe splnenia podmienok stanovených v článkoch 16, 21 a 39 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách (ďalej len „GBER“), alebo na základe predchádzajúcej notifikácie Komisii a schválenia z jej strany. Treba poznamenať, že pri finančných nástrojoch financovaných z EŠIF je podľa článku 43a NSU diferencované zaobchádzanie so spoluinvestovaním financovaným z EFSI povolené. Diferencovaným zaobchádzaním s investormi pôsobiacimi podľa zásady trhového hospodárstva však nie sú dotknuté pravidlá Únie o štátnej pomoci.

V niektorých prípadoch (napr. záruky alebo absencia súkromných investorov) sa trhové podmienky nedajú určiť priamo prostredníctvom testu *pari passu*. To však nutne neznamená, že verejná transakcia nie je v súlade s trhovými podmienkami. V takýchto prípadoch sa však súlad s trhovými podmienkami môže posúdiť na základe referenčných kritérií alebo iných hodnotiacich metód (napr. stanovenie čistej súčasnej hodnoty investície na úrovni prijateľnej pre súkromný subjekt v trhovom hospodárstve). Ak sa zistí, že transakcia je v súlade s trhovými podmienkami, nie je štátnou pomocou²⁸.

- b) **Orgány implementujúce finančné nástroje (t. j. finanční sprostredkovatelia, fondy fondov/správcovia fondov)** môžu takisto byť prijímateľmi štátnej pomoci, ak odmena za služby alebo refundácie za implementáciu finančného nástroja prekračujú trhové sadzby.

Existujú rôzne spôsoby ako stanoviť, či odmena pre orgány implementujúce finančné nástroje/správcov fondov je v súlade s trhovými sadzbami. Ak sa správca fondu zvolí napríklad pomocou súťažného, transparentného, nediskriminačného a nepodmieneneho výberového konania, jeho odmena sa môže považovať za odmenu v súlade s trhovými sadzbami. Táto požiadavka platí pre všetky finančné nástroje, ktoré podliehajú pravidlám štátnej pomoci²⁹.

V súhrnnom nariadení sa upresnilo, kedy môžu členské štáty, ktoré podporujú finančné nástroje, priamo uzatvárať zmluvy o poskytovaní služieb v oblasti implementácie finančných nástrojov s bankami alebo inštitúciami vo verejnom vlastníctve.

²⁸ Ďalšie usmernenie k uplatňovaniu kritéria súkromného subjektu v trhovom hospodárstve nájdete v oddiele 4.2.3.2.

²⁹ Ďalšie usmernenie nájdete v oddiele 4.2.3.1(ii) oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc.

Znenie článku 38 ods. 4 písm. b) bodu iii) NSU je vypracované tak, aby sa vylúčila možnosť, aby členský štát poskytol takejto banke alebo inštitúcii neoprávnenú výhodu oproti konkurentom alebo umožnil narušenie trhu.

Ak sa neuskutoční súťažné, transparentné, nediskriminačné a nepodmienené výberové konanie, je trhovú zlučiteľnosť odmeny/refundácií možné preukázať iným spôsobom.

V prípade odmien/refundácií, ktoré sú v súlade s pravidlami NSU, štandardné nástroje opísané v oddiele 5 zabezpečujú, aby odmena nevyvolávala obavy týkajúce sa štátnej pomoci³⁰.

V prípade odmien/refundácií, ktoré nie sú v súlade s pravidlami NSU, t. j. sú mimo rozsahu pôsobnosti štandardných nástrojov, by sa zlučiteľnosť s trhom mala posúdiť od prípadu k prípadu.

c) **Na úrovni konečných prijímateľov:**

Ak pôžička alebo záruka spĺňa podmienky stanovené v oznámení o referenčných sadzbách³¹ alebo v oddiele 3 oznámenia o zárukách³², považuje sa za zlučiteľnú s trhom, a teda sa nepovažuje za štátnu pomoc konečným prijímateľom. V prípade iných druhov podpory je okrem toho možné preukázať, že sú zlučiteľné s trhom³³.

Celkovým účelom finančného nástroja financovaného z politiky súdržnosti je reagovať na zlyhania trhu. Pre takýto nástroj je preto charakteristické, že koneční prijímatelia môžu získať výhodu, ktorú by za bežných trhových podmienok nezískali.

3.4. **Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi/pomoc *de minimis***

Štátna pomoc je prítomná iba v prípade, ak narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Okrem toho podpora, ktorá je v súlade s uplatniteľným nariadením o pomoci *de minimis*, sa považuje za podporu, ktorá nespĺňa všetky kritériá podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Takáto pomoc preto nepodlieha notifikačnej povinnosti pri štátnej pomoci. Pre obdobie financovania 2014 – 2020 je relevantné najmä nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013³⁴, v ktorom sa stanovuje strop *de minimis* pre jediný podnik vo výške 200 000 EUR počas obdobia troch rokov. Okrem stropu sa musia splniť aj všetky ďalšie požiadavky uplatniteľného nariadenia o pomoci *de minimis*.

Hoci sú podľa nariadenia o EPFRV **primárne poľnohospodárske činnosti** vyňaté z pravidiel štátnej pomoci, činnosti, na ktoré sa nevzťahuje príloha uvedeného nariadenia a ktoré sú podporované finančnými nástrojmi EPFRV, musia byť v súlade so všeobecnými pravidlami štátnej pomoci. Podobne v prípade poľnohospodárskych činností, ktoré sú podporované finančnými nástrojmi nefinancovanými z EPFRV, platia

³⁰ Toto platí pre programové obdobie 2014 – 2020.

³¹ Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadziieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6).

³² Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s.10), zmenené korigendom k oznámeniu Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 244, 25.9.2008, s. 32).

³³ Pozri oddiely 2.2 a 2.3 prílohy, kde sú uvedené príklady.

³⁴ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013, s. 1).

pravidlá štátnej pomoci, t. j. strop *de minimis* pre poľnohospodárstvo (25 000 EUR pomoci za členský štát jedinému podniku v období troch fiškálnych rokov), ako aj iné pravidlá stanovené v nariadení Komisie (EÚ) č. 1408/2013³⁵.

V prípade produktov rybolovu a akvakultúry, ktoré sú zahrnuté v prílohe I k ZFEÚ, sa platby členských štátov, ktoré sú časťou spolufinancovania v rámci ENRF v súlade s pravidlami nariadenia o ENRF, v zásade nepovažujú za štátnu pomoc (pozri článok 8 ods. 2 nariadenia o ENRF). V prípade projektov alebo programov, ktoré sa netýkajú rybárstva (t. j. otázky integrovanej námornej politiky), platí režim štátnej pomoci. Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 [ktorým sa nahrádza nariadenie Komisie (ES) č. 875/2007]³⁶ sa vzťahuje na pomoc, ktorá sa poskytne podnikom v sektore rybolovu a akvakultúry, s výnimkou prípadov, ktoré sú uvedené v článku 1 uvedeného nariadenia, a stanovuje sa v ňom strop vo výške 30 000 EUR na prijímateľa v priebehu obdobia troch rokov (ďalej len „nariadenie o pomoci *de minimis* v sektore rybárstva“). Každý členský štát musí okrem toho pri udeľovaní pomoci podnikom, ktoré pôsobia v sektore rybolovu a akvakultúry, dodržiavať maximálnu kumulatívnu výšku stanovenú v prílohe k nariadeniu o pomoci *de minimis* v sektore rybárstva (takzvanú národnú hornú hranicu). Okrem iných pravidiel, ktoré sú stanovené v nariadení Komisie o pomoci *de minimis* v sektore rybárstva, pomoc *de minimis*, ktorá sa poskytne všetkým podnikom v sektore rybolovu a akvakultúry počas trojročného obdobia, nesmie presiahnuť 2,5 % ročného obratu členského štátu v oblasti lovu, spracovania a akvakultúry.

Nariadenie o pomoci *de minimis* sa môže uplatniť na každého z aktérov, ktorí sú zapojení do finančného nástroja. Musia sa však splniť všetky podmienky nariadenia. Mimoriadnu pozornosť treba venovať týmto bodom:

V súlade s pravidlami EŠIF, orgány, ktoré implementujú finančné nástroje, by na implementáciu nemali dostávať žiadnu štátnu pomoc ani pomoc *de minimis*, keďže by to nebolo v súlade s účelom cieľov EŠIF pre finančný nástroj, ktorým je nasmerovanie zdrojov na konečných prijímateľov³⁷. Preto, aj v prípade, že by orgány, ktoré implementujú finančné nástroje, mohli dosiahnuť súlad s pravidlami štátnej pomoci, treba poznamenať, že podpora týchto orgánov z EŠIF nie je zvyčajne v súlade s pravidlami EŠIF.

V prípade konečných prijímateľov treba venovať osobitnú pozornosť skutočnosti, či konečný prijímateľ patrí do skupiny spoločností. Strop *de minimis* platí pre „jediný podnik“. Pomoc sa preto môže udeliť iba do výšky spoločného trojročného stropu 200 000 EUR pre všetky spoločnosti skupiny, ktoré sa považujú za jediný podnik.

Členské štáty musia okrem toho venovať osobitnú pozornosť skutočnosti, že pomoc skladajúca sa z vlastného kapitálu, kvázi vlastného kapitálu a kapitálových injekcií nemôže profitovať z nariadenia o pomoci *de minimis*, pokiaľ kapitál alebo celková výška verejných injekcií nepresiahne strop *de minimis* alebo ak sú splnené podmienky nariadenia o pomoci *de minimis* týkajúce sa takzvaného bezpečného prahu. Ďalej sa uplatňujú všetky ostatné podmienky požadované podľa nariadenia o pomoci *de minimis* vrátane požiadavky na transparentnosť.

³⁵ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva, zmenené nariadením Komisie (EÚ) 2019/316 z 21. februára 2019 (Ú. v. EÚ L 51I, 22.2.2019, s. 1).

³⁶ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 28.6.2014, s. 45).

³⁷ Týmto nie je dotknutá skutočnosť, že implementujúci orgán môže získať podporu z EŠIF na iné účely, napr. pomoc na podporu vzdelávania pre pracovníkov.

4. Výnimky z notifikačnej povinnosti

V prípade prítomnosti štátnej pomoci sa v článku 108 ods. 3 ZFEÚ stanovuje, že dotknutý členský štát musí vo všeobecnosti upovedomiť o štátnej pomoci. Možnosti vyhnúť sa notifikačnému postupu štátnej pomoci sa však značne zvýšili v dôsledku rozšírenia rozsahu pôsobnosti všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách³⁸ (ďalej len „GBER 2014“).

Pre finančné nástroje politiky súdržnosti sú obzvlášť dôležité tieto ustanovenia GBER 2014:

- článok 16 GBER 2014 (regionálna pomoc na rozvoj miest),
- článok 21 GBER 2014 (pomoc vo forme rizikového financovania),
- článok 22 GBER 2014 (pomoc pre začínajúce podniky),
- článok 39 GBER 2014 (investičná pomoc na projekty energetickej hospodárnosti budov).

Okrem uvedených piatich ustanovení GBER, prijímatelia pomoci na rôznych úrovniach finančných nástrojov môžu profitovať aj z iných ustanovení GBER 2014. Ustanovenie týkajúce sa regionálnej investičnej pomoci v článku 14 GBER 2014 sa môže použiť na finančné nástroje v podporovaných oblastiach.

Útvary Komisie poskytli ďalšie usmernenie týkajúce sa výkladu GBER 2014 v praktickej príručke/dokumente s otázkami a odpoveďami³⁹.

Okrem toho existujú nariadenia o skupinových výnimkách pre jednotlivé sektory, napríklad nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Aj pokiaľ ide o rybolov a akvakultúru, existuje nariadenie o výnimkách špecifických pre tento sektor; ide o nariadenie Komisie (EÚ) č. 1388/2014, ktoré je nariadením o skupinových výnimkách uplatniteľným na tento sektor a ktoré bolo prijaté 16. decembra 2014 a nadobudlo účinnosť 1. januára 2015.

5. Štandardné nástroje

Komisia vypracovala štandardné podmienky pre určité druhy finančných nástrojov. Štandardné podmienky zaisťujú súlad s pravidlami štátnej pomoci, a tým uľahčujú poskytovanie finančnej podpory Únie konečným prijímateľom. Členské štáty používajú štandardné nástroje dobrovoľne.

Komisia doteraz prijala päť rôznych „štandardných nástrojov“⁴⁰, a to:

- **Úver s rozdelením rizika** na podporu MSP

„Štandardný nástroj vo forme úveru s rozdelením rizika“ je navrhnutý ako nástroj bez štátnej pomoci, t. j. odmena bežná na trhu pre finančného sprostredkovateľa a úplné

³⁸ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1).

³⁹ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/block.html.

⁴⁰ Vykonačacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 964/2014 z 11. septembra 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o štandardné podmienky pre finančné nástroje (Ú. v. EÚ L 271, 12.9.2014, s. 16).

prenesenie finančnej výhody zo strany finančného sprostredkovateľa na konečných prijímateľov. Na financovanie, ktoré sa poskytne konečným prijímateľom, sa vzťahuje príslušné nariadenie o pomoci *de minimis*.

- **Obmedzená portfóliová záruka**

Obmedzená portfóliová záruka, ktorá poskytuje krytie rizika na nové splácané úvery pre MSP, je navrhnutá ako nástroj bez štátnej pomoci, t. j. v súlade s trhom na úrovni finančných sprostredkovateľov, ktorí riadia záručný fond, a finančných inštitúcií, ktoré si vytvárajú portfóliá nových úverov. Na pomoc, ktorá sa poskytne konečným prijímateľom, sa vzťahuje príslušné nariadenie o pomoci *de minimis*.

- **Úver na renováciu obytných budov na zvýšenie energetickej hospodárnosti a na energie z obnoviteľných zdrojov v odvetví výstavby obytných budov**

Je navrhnutá ako nástroj bez štátnej pomoci, t. j. odmena bežná na trhu pre finančného sprostredkovateľa, úplné prenesenie finančnej výhody od finančného sprostredkovateľa na konečných prijímateľov. Na financovanie, ktoré sa poskytne konečným prijímateľom, sa vzťahuje príslušné nariadenie o pomoci *de minimis*.

- **Fond na rozvoj miest**

Fond na rozvoj miest má formu úverového fondu pre projekty na rozvoj miest v podporovaných oblastiach a je navrhnutý ako nástroj, na ktorý sa nevzťahuje notifikačná povinnosť pri štátnej pomoci podľa článku 16 GBER 2014.

- **Nástroj kapitálového spoluinvestovania**

Nástroj kapitálového spoluinvestovania má formu kapitálového fondu pre MSP. Je navrhnutý ako nástroj, na ktorý sa nevzťahuje notifikačná povinnosť pri štátnej pomoci podľa článku 21 GBER 2014.

Ďalšie usmernenie k štandardným nástrojom sa nachádza na:

<https://www.fi-compass.eu/publication/event-material/presentation-financial-instruments-under-esif-standard-terms-and>.

6. Prípady, v ktorých sa vyžaduje notifikácia štátnej pomoci

Ak finančný nástroj obsahuje poskytnutie štátnej pomoci, ktorá nespĺňa podmienky umožňujúce oslobodenie od notifikačnej povinnosti, dotknutý členský štát si musí splniť notifikačnú povinnosť. Predtým ako Komisia prijme rozhodnutie, ktorým schváli štátnu pomoc, nemožno poskytnúť žiadnu pomoc.

Vnútroštátne orgány, ktoré potrebujú poradenstvo vo veci notifikácie štátnej pomoci, sa môžu obrátiť na svoje hlavné národné kontaktné miesto pre štátnu pomoc. Okrem toho Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre hospodársku súťaž (GR pre hospodársku súťaž) poskytuje členským štátom usmernenie v oblasti prípravy notifikácií štátnej pomoci. Ďalšie informácie sú dostupné aj na webovom sídle GR pre hospodársku súťaž⁴¹.

---

⁴¹ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html.

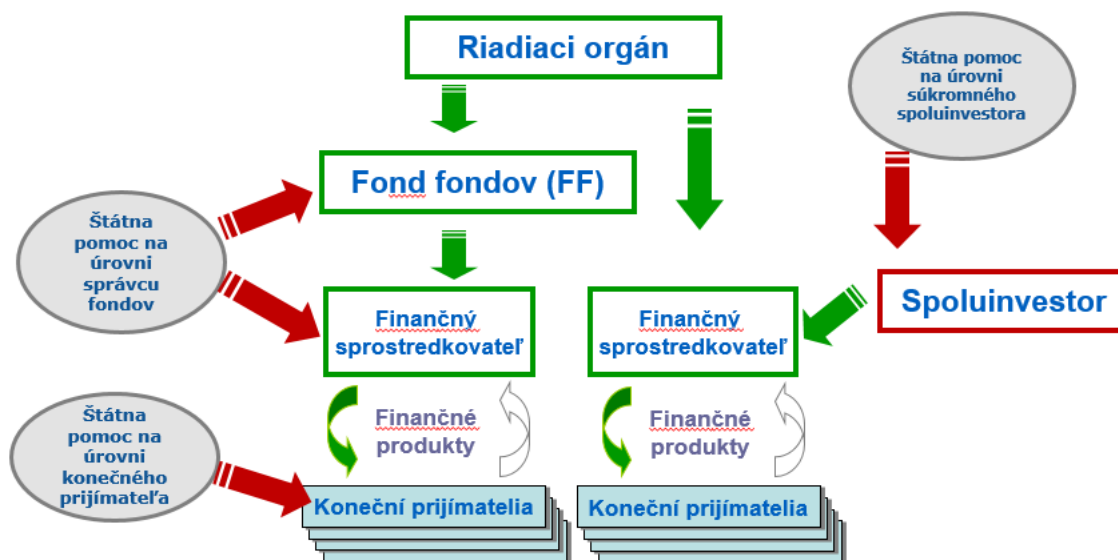
PRÍLOHA

Praktické vysvetlenia a príklady uplatňovania pravidiel štátnej pomoci na finančné nástroje financované z európskych štrukturálnych a investičných fondov

1. Úvod

Vzhľadom na otázky, ktoré nastolili rôzne zainteresované strany po uverejnení pôvodného pracovného dokumentu útvarov Komisie⁴², ktorý poskytuje usmernenie⁴³ týkajúce sa uplatňovania pravidiel štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov financovaných z EŠIF, táto príloha **dopĺňa** uvedený pracovný dokument útvarov Komisie. Príloha ponúka **d ďalšie** praktické usmernenia, najmä pokiaľ ide o mnohé situácie, ktoré **nevyvolávajú** obavy týkajúce sa štátnej pomoci, a o skutočnosť, že štátna pomoc môže byť prítomná na rôznych úrovniach. Súlad s pravidlami štátnej pomoci len na úrovni konečného prijímateľa v súvislosti s finančnými nástrojmi nestačí (pozri obrázok 1).

Obrázok 1: Štátna pomoc môže byť zahrnutá na rôznych úrovniach

Zdroj: Finančné nástroje Európskeho sociálneho fondu a štátna pomoc, dokument platformy fi-compass

V prvej časti prílohy sa uvádzajú typické situácie, keď finančný nástroj nezahŕňa štátnu pomoc a nepodlieha kontrole štátnej pomoci, najmä ak na každej úrovni finančného nástroja existuje súlad s trhovými podmienkami.

V prípade finančného nástroja, ktorý nie je zlučiteľný s trhom, sa v dokumente uvádza všeobecné usmernenie k situáciám, v ktorých možno štátnu pomoc stále vylúčiť tak na

⁴² Pozri SWD(2017) 156 final – Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti finančných nástrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) – Finanční nástroje v programovom období 2014 – 2020, dostupné na: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2017/guidance-on-state-aid-in-european-structural-and-investment-esi-funds-financial-instruments-in-the-2014-2020-programming-period.

⁴³ Toto nemá vplyv na výklad Súdneho dvora a Všeobecného súdu ani na rozhodnutia Komisie.

úrovni orgánov implementujúcich finančný nástroj⁴⁴ (úplné prenesenie pomoci na konečných prijímateľov), ako aj na úrovni konečného prijímateľa (nehospodárske činnosti, žiadny vplyv na obchod a hospodársku súťaž a pomoc *de minimis*). V prípade finančného nástroja, ktorý zahŕňa štátnu pomoc, sa v dokumente uvádza ďalšie usmernenie, ako zabezpečiť zlučiteľnosť pomoci s pravidlami štátnej pomoci EÚ, a teda s vnútorným trhom.

V druhej časti tejto prílohy sa uvádzajú tri konkrétne príklady rôznych druhov finančných nástrojov na ilustráciu uplatňovania logiky posudzovania pravidiel štátnej pomoci na konkrétne finančné nástroje.

2. Typické situácie, keď finančný nástroj nezahŕňa štátnu pomoc

Základné zásady týkajúce sa pojmu štátna pomoc, sú podrobne vysvetlené v oznámení Komisie o pojme štátna pomoc⁴⁵. V pracovnom dokumente útvarov Komisie sa ďalej konkrétne vysvetľuje, kedy sa v spojitosti s finančným nástrojom transakcia klasifikuje ako štátna pomoc. Vzhľadom na notifikáciu finančného nástroja v záujme právnej istoty sa v prípade pochybností členské štáty môžu takisto obrátiť na Komisiu v rámci prednotifikačnej diskusie⁴⁶.

Ako sa uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie, každý druh transakcie, ktorá je súčasťou finančného nástroja, sa musí posudzovať na úrovni orgánov implementujúcich finančný nástroj (správca fondu fondov a/alebo finančného sprostredkovateľa), na úrovni spoluinvestorov a na úrovni konečných prijímateľov, aby sa overilo, či spĺňa kumulatívne kritériá prítomnosti štátnej pomoci. Ak teda v praxi nie je splnené jedno z kumulovaných kritérií⁴⁷, nejde o štátnu pomoc. V spojitosti s finančným nástrojom sa v mnohých prípadoch najdôležitejšie kritérium týka otázky, či sa poskytuje hospodárska výhoda, ktorá je vylúčená, keď sa dotknutá transakcia vykonáva v súlade s trhovými podmienkami.

2.1. Orgán implementujúci finančný nástroj (finančný sprostredkovateľ/správca fondu), ktorý sa nepodieľa na investovaní do finančného nástroja

Je možné, že finančný sprostredkovateľ sa nepodieľa na investícii ani nevystavuje riziku vlastné bilančné zdroje.—O štátnu pomoc orgánu implementujúcemu finančný nástroj (prostredníctvom odmeny za služby riadenia) nejde v týchto situáciách:

Ak je implementácia finančného nástroja zverená národnej podpornej banke,⁴⁸ napríklad národným rozvojovým bankám konajúcim výlučne v rámci plnenia verejnoprávneho

⁴⁴ V tejto prílohe možno pojem „finanční sprostředkovatelé“ používať na označenie orgánov, ktoré implementujú finančný nástroj.

⁴⁵ Pozri oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016, s. 1), dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=SL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=SL).

⁴⁶ Ako je uvedené v oznámení Komisie o kódexe najlepšej praxe na uskutočňovanie konaní vo veci kontroly štátnej pomoci, dostupnom na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.253.01.0014.01.ENG&toc=OJ:C:2018:253:TOC.

⁴⁷ Štátna pomoc je objektívny a právny pojem vymedzený priamo v zmluve. Stručne povedané, štátna pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je prítomná len vtedy, keď sú splnené nasledujúce komutatívne kritériá: využitie štátnych zdrojov a pripísateľnosť opatrenia štátu, klasifikácia prijímateľa ako podniku (t. j. vykonávanie hospodárskej činnosti), poskytnutie selektívnej výhody a jej vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.

⁴⁸ Ide o právne subjekty vykonávajúce finančné činnosti na profesionálnom základe, ktorým členský štát alebo subjekt členského štátu na ústrednej, regionálnej alebo miestnej úrovni udelil mandát vykonávať rozvojové alebo podporné činnosti.

poslania⁴⁹ alebo EIB a EIF, alebo medzinárodnej finančnej inštitúcii (IFI), akou je EBOR, bez toho, aby sa tento subjekt podieľal na investovaní alebo poskytoval finančné prostriedky, takýto finančný sprostredkovateľ sa nepovažuje za priameho prijímateľa pomoci. To platí bez ohľadu na to, či je finančný sprostredkovateľ za svoje služby riadenia odmeňovaný alebo nie, pričom sa musí zabrániť nadmerným náhradám. Ak však takéto národné podporné banky konajú aj mimo rámca plnenia verejnoprávneho poslania a vykonávajú obchodné činnosti na trhu, aby vylúčili štátnu pomoc, musia zabezpečiť, aby sa odmena za služby riadenia netýkala ich obchodnej činnosti (pozri bod ďalej v texte).

Ak je implementácia finančného nástroja prenesená na finančného sprostredkovateľa uvedeného v článku 38 ods. 4 písm. c) NSU, o štátnu pomoc nejde v prípade, že finančný sprostredkovateľ dostáva trhovú odmenu. Trhovú odmenu možno stanoviť tromi priamymi spôsobmi:

- Sprostredkovateľ bol vybraný na základe súťažného, transparentného, nediskriminačného a nepodmieného postupu (napr. výberové konanie v súlade so smernicami o verejnom obstarávaní⁵⁰). V takom prípade sa predpokladá, že jeho odmena zodpovedá trhovým sadzbám;
alebo
- Sprostredkovateľ dostáva trhovú odmenu, ktorá sa stanoví buď na základe porovnateľných transakcií uskutočnených porovnateľnými súkromnými subjektmi v porovnateľných situáciách, alebo inými spôsobmi (napr. pokrytie nákladov plus primeraný zisk⁵¹);
alebo
- Sprostredkovateľ dostáva odmenu v súlade s NSU a delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 480/2014⁵², pri ktorej sa zohľadňuje trhovú odmenu v porovnateľných situáciách.

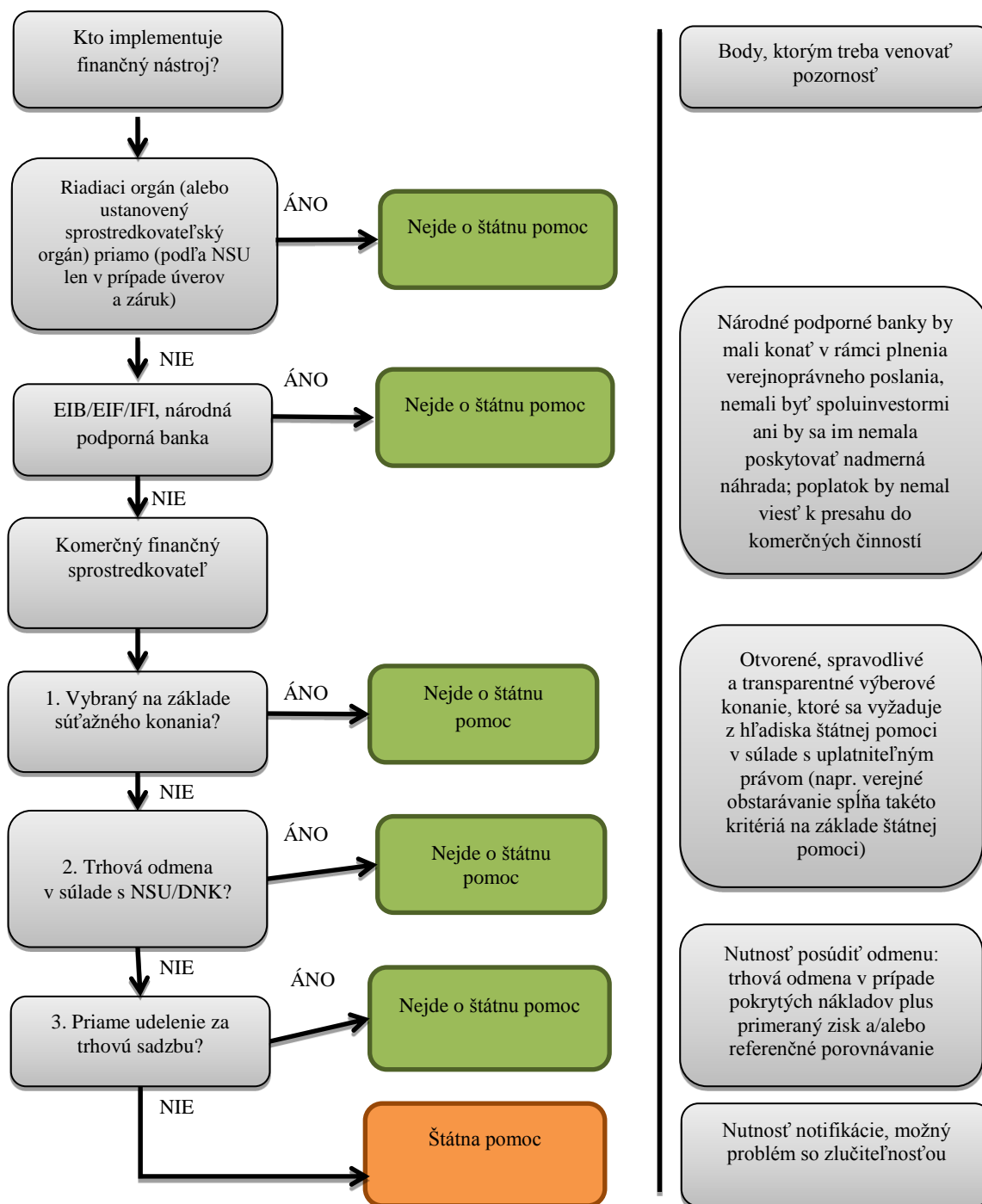
⁴⁹ Verejnoprávne poslanie rozvojovej banky vymedzuje oblasť, v ktorej môže pôsobiť. Vymedzenie verejnoprávneho poslania vychádza zo zistených zlyhaní trhu.

⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014); Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014).

⁵¹ Primeraný zisk sa určuje s ohľadom na obvyklý zisk v dotknutom odvetví.

⁵² Odmena pre finančného sprostredkovateľa je v súlade s článkom 13 delegovaného nariadenia (EÚ) č. 480/2014 a štát neposkytuje žiadne ďalšie výhody. Pozri delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom národnom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0480>.

Obrázok 2: Schéma rozhodovania na posúdenie štátnej pomoci (prostredníctvom odmeny za služby riadenia) orgánu (finančnému sprostredkovateľovi) implementujúcemu finančný nástroj (Zdroj: útvary Komisie)

2.2. Orgány implementujúce finančný nástroj, ktoré do finančného nástroja vkladajú vlastné bilančné zdroje⁵³ v súlade s trhovými podmienkami

V súvislosti s finančnými nástrojmi financovanými z EŠIF môžu riadiace orgány spoluinvestovať a/alebo môžu zdieľať riziko s orgánmi implementujúcimi finančný nástroj (finančnými sprostredkovateľmi/správca mi fondov) v snahe stimulovať a podnecovať poskytovanie ďalších finančných prostriedkov konečným prijímateľom. V takej situácii finanční sprostredkovatelia vystavujú riziku vlastné bilančné zdroje.

Vo všeobecnosti platí, že ak je spoločné investovanie alebo zdieľanie rizika (napr. v súvislosti so záručným fondom) s finančným sprostredkovateľom v rámci finančného nástroja v súlade s trhovými podmienkami, nejde o štátnu pomoc a toto financovanie poskytované konečným prijímateľom je takisto zlučiteľné s trhom. Rovnako nejde o žiadnu výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy, a teda o žiadnu štátnu pomoc, ak je výnos finančného sprostredkovateľa celkovo nižší, ako v prípade, keby investoval svoje vlastné zdroje do iného nástroja spojeného s podobným rizikom ako finančný nástroj.

Podľa druhu finančného nástroja sa pri posudzovaní toho, či je finančný nástroj v súlade s trhovými podmienkami, berú do úvahy rôzne podmienky.

Ako sa uvádza aj v oznámení o pojme štátna pomoc a ďalej vysvetľuje v tomto pracovnom dokumente útvary Komisie, trhovú zlučiteľnosť možno stanoviť priamo (na základe „*pari passu*“ alebo použitím súťažného, transparentného, nediskriminačného a nepodmienčeného postupu) alebo posúdiť na základe referenčného porovnávania alebo iných metód (pozri ďalšie oddiely 2.2.1 a 2.2.2).

Keďže však účelom finančných nástrojov je zmobilizovať ďalšie finančné prostriedky na podporu cieľových investícií, finančný nástroj zlučiteľný s trhom nemusí byť vhodný na riešenie zlyhaní trhu a splnenie určitých politických cieľov.

V prípade, že by finančný nástroj obsahoval výhodu, keby sa výhoda v plnom rozsahu preniesla na konečných prijímateľov, finanční sprostredkovatelia by neboli prijímateľmi štátnej pomoci (pretože by sami žiadnu výhodu nezískali).

Keďže úplné prenesenie pomoci si vyžaduje vyčíslenie pomoci, ktorú finančný nástroj obsahuje a ktorá sa potom prenáša na konečných prijímateľov za subkomerčných podmienok financovania (napríklad úroková sadzba, ktorá je nižšia ako trhovú sadzbu), je toto prenesenie na základe definície možné len v prípade finančného nástroja, ktorý obsahuje transparentnú pomoc⁵⁴. Takéto vyčíslenie je možné v prípade každého dlhového nástroja, ako aj záruky alebo vratného preddavku, pre ktoré existuje metodika⁵⁵, ktorá už bola predtým notifikovaná a schválená Komisiou.

2.2.1. Nástroje na financovanie vlastného kapitálu/kvázi vlastného kapitálu v súlade s trhovými podmienkami

Nástroj na financovanie vlastného kapitálu/kvázi vlastného kapitálu sa považuje za nástroj zlučiteľný s trhom a na úrovni spoluinvestorov, ako aj na úrovni finančných sprostredkovateľov, nejde o pomoc v týchto dvoch prípadoch:

⁵³ Vlastné bilančné prostriedky môžu investovať finanční sprostredkovatelia (napr. banky) alebo zdroje (napr. vklady do kapitálových fondov) môžu investovať investori tretích strán, ktorí nie sú zapojení do implementácie finančného nástroja.

⁵⁴ Pomoc je transparentná, ak sa poskytuje vo forme úverov a záruk, v prípade ktorých možno prvok pomoci obsiahnutý v nástroji presne vypočítať *ex ante* bez toho, aby bolo potrebné vykonať posúdenie rizika.

⁵⁵ Príkladom schválenej metodiky výpočtu je prípad SA.37256 Nemecko – Zmeny metód výpočtu prvku pomoci záruk (N 197/2007, zmenené N 541/2007 a N 762/2007).

- Ak sa kapitálová/kvázi-kapitálová investícia realizuje na základe *pari passu* medzi štátom a súkromnými investormi pri dodržaní kritérií stanovených v odôvodneniach 86 – 87 oznámenia o pojme štátna pomoc⁵⁶, tak sa predpokladá, že kapitálová/kvázi-kapitálová investícia je v súlade s trhovými podmienkami. Ako sa uvádza aj v oddiele 3.3 písm. a) tohto usmernenia, aby sa investícia realizovala na základe *pari passu*, je potrebné vziať do úvahy tieto kľúčové podmienky:
  - Intervencia verejných orgánov a súkromných investorov sa uskutočňujú v rovnakom čase.
  - Verejné orgány a súkromní investori majú rovnaké podmienky (t. j. riziko a odmena by mali byť rovnaké).
  - Východisková pozícia verejných orgánov a súkromných investorov je rovnaká.
  - Financovanie súkromných investorov je z ekonomického hľadiska významné. Podľa usmernení o rizikovom financovaní sa za ekonomicky významnú považuje súkromná investícia vo výške minimálne 30 %⁵⁷.
  - Súkromní investori sú súkromné hospodárske subjekty pôsobiace za bežných trhových podmienok.
- Ak súkromní spoluinvestori neexistujú (t. j. existujú len verejné finančné prostriedky) alebo ak podiel súkromných spoluinvestorov nie je významný (t. j. < 30 %), trhovú zlučiteľnosť nástroja na financovanie vlastného kapitálu/kvázi vlastného kapitálu možno stanoviť na základe referenčného porovnávania alebo iných hodnotiacich metód, ako sa objasňuje v odôvodneniach 98 – 105 oznámenia o pojme štátna pomoc. Spoločný podnikateľský plán by mal v praxi preukázať, že očakávaná návratnosť verejných investícií je porovnateľná s bežnou očakávanou trhovou návratnosťou alebo je nižšia.

2.2.2. Dlhové nástroje v súlade s trhovými podmienkami

V prípade úverových nástrojov – ak štát poskytuje EŠIF a národné verejné zdroje finančnému sprostredkovateľovi s cieľom spolufinancovať portfólio úverov cieľovým prijímateľom:

- úver možno považovať za zlučiteľný s trhom a o štátnu pomoc spolufinancujúcim finančným sprostredkovateľom nejde,
  - ak sú EŠIF a národné verejné zdroje *pari passu* so súkromnými investormi
  - alebo
  - ak sú príslušné úrokové sadzby v súlade s trhovými proxy hodnotami stanovenými v oznámení o referenčných sadzbách⁵⁸.

⁵⁶ Pozri oddiel 4.2.3.1 i), body 86 – 88, oznámenie o pojme štátna pomoc, ako sa uvádza v poznámkach pod čiarou č. 3 a 26.

⁵⁷ Bod 34 Oznámenia Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014, s. 4), dostupného na: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/risk_finance_guidelines_en.pdf.

⁵⁸ Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6), dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52008XC0119\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52008XC0119(01)).

V prípade nástrojov na poskytovanie záruk – ak štát finančnému sprostredkovateľovi poskytuje záruku (alebo protizáruku) na čiastočné krytie rizika príslušného úverového portfólia, možno ju považovať za zlučiteľnú s trhom a o štátnu pomoc finančným sprostredkovateľom nejde, ak sa záruka poskytuje v súlade s oznámením o záruke⁵⁹:

- V oznámení o záruke sa uvádza, ktoré podmienky je potrebné splniť, aby sa vylúčila prítomnosť štátnej pomoci tak v prípade jednotlivých záruk, ako aj v prípade záručných schém. To je prípad, keď sprostredkovateľ pri každej transakcii znáša aspoň 20 % rizika na základe *pari passu* a zaplatí trhovo orientovanú cenu za záruku, ktorá odráža charakteristiky záruky aj charakteristiky príslušného úveru.
- V prípade záruk pre MSP sa v oznámení o záruke stanovujú poplatky za zabezpečenie (*safe-harbour*) na základe ratingového hodnotenia dlžníka, ktoré sa považujú za minimálne trhové proxy hodnoty.
- Pokiaľ ide o záručné schémy, účtované poplatky musia zahŕňať bežné riziká súvisiace s poskytnutím záruky, administratívne náklady schémy a ročnú odmenu za dostatočný kapitál⁶⁰, i keď tento ešte vôbec neexistuje alebo je vytvorený len čiastočne.
- Trhové poplatky za záruku sú v súlade s metodikami, ktoré už Komisia schválila po ich notifikácii, za predpokladu, že schválená metodika výslovne rieši druh záruk a druh príslušných transakcií, o ktoré ide.

2.2.3. Dlhové nástroje nie sú v súlade s trhovými podmienkami, ale finančná výhoda sa v plnom rozsahu prenáša na konečných prijímateľov

Aj keď finančný nástroj nie je zlučiteľný s trhom, finanční sprostredkovatelia sa nepovažujú za prijímateľov štátnej pomoci, ak sa pomoc v plnom rozsahu prenáša na konečných prijímateľov. Toto je podľa definície možné len v prípade finančného nástroja, ktorý obsahuje transparentnú pomoc (úvery a záruky), v prípade ktorého možno prvok pomoci obsiahnutý v nástroji presne vypočítať. Na zabezpečenie prenesenia pomoci v plnom rozsahu sa finančná výhoda poskytnutá konečným prijímateľom musí zodpovedajúcim spôsobom znížiť (podrobnejšie usmernenie je uvedené v nasledujúcom rámcčku).

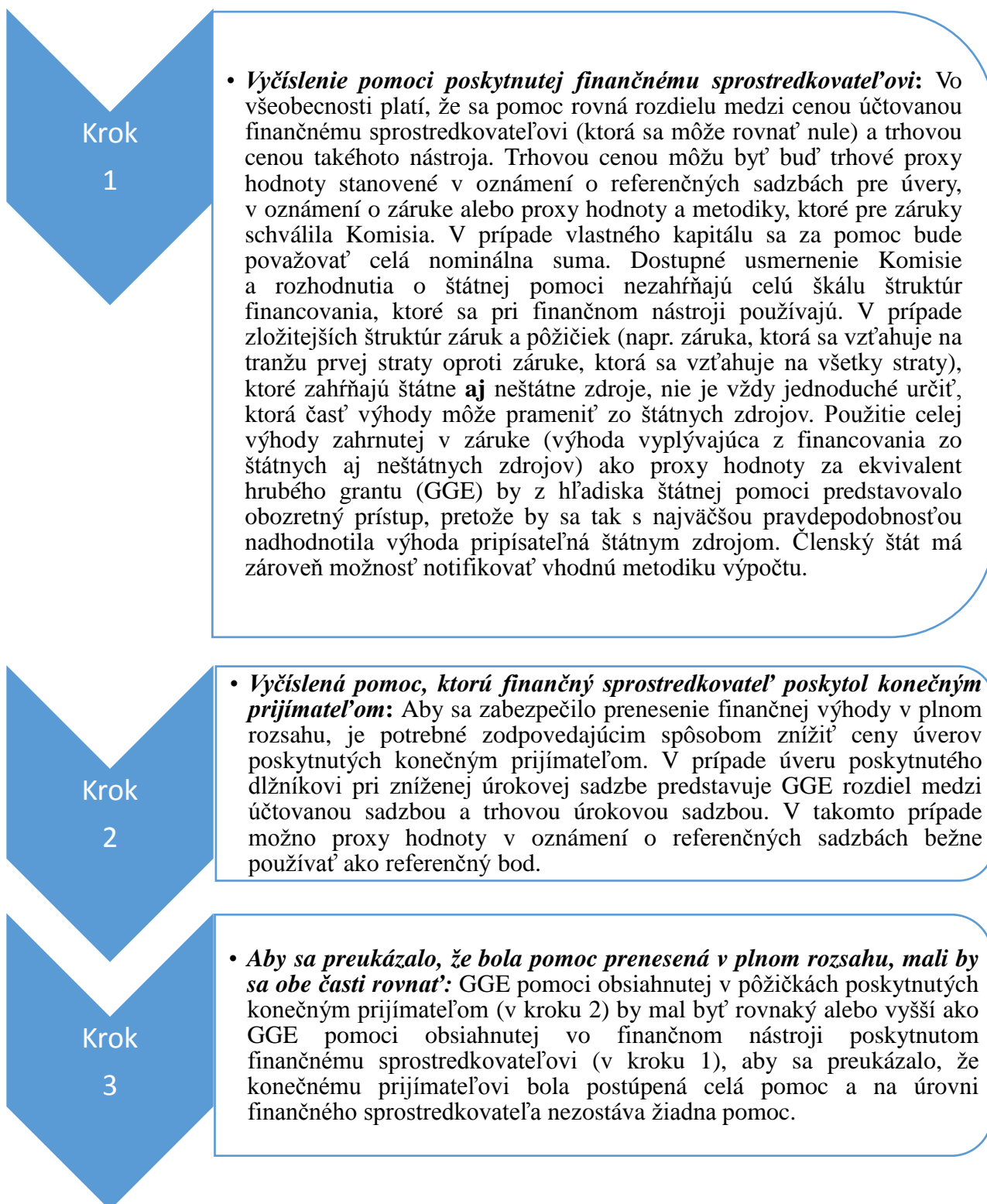
Upozorňujeme, že v oznámení o referenčných sadzbách sa uvádzajú proxy hodnoty pre trhové sadzby iba v situáciách, keď porovnateľné trhové transakcie nie je jednoduché určiť. Je pravdepodobnejšie, že sa to bude vzťahovať na transakcie s obmedzenými sumami a/alebo transakcie, ktoré sa týkajú MSP.

⁵⁹ Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10) a korigendum k oznámeniu Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 244, 25.9.2008, s. 32).

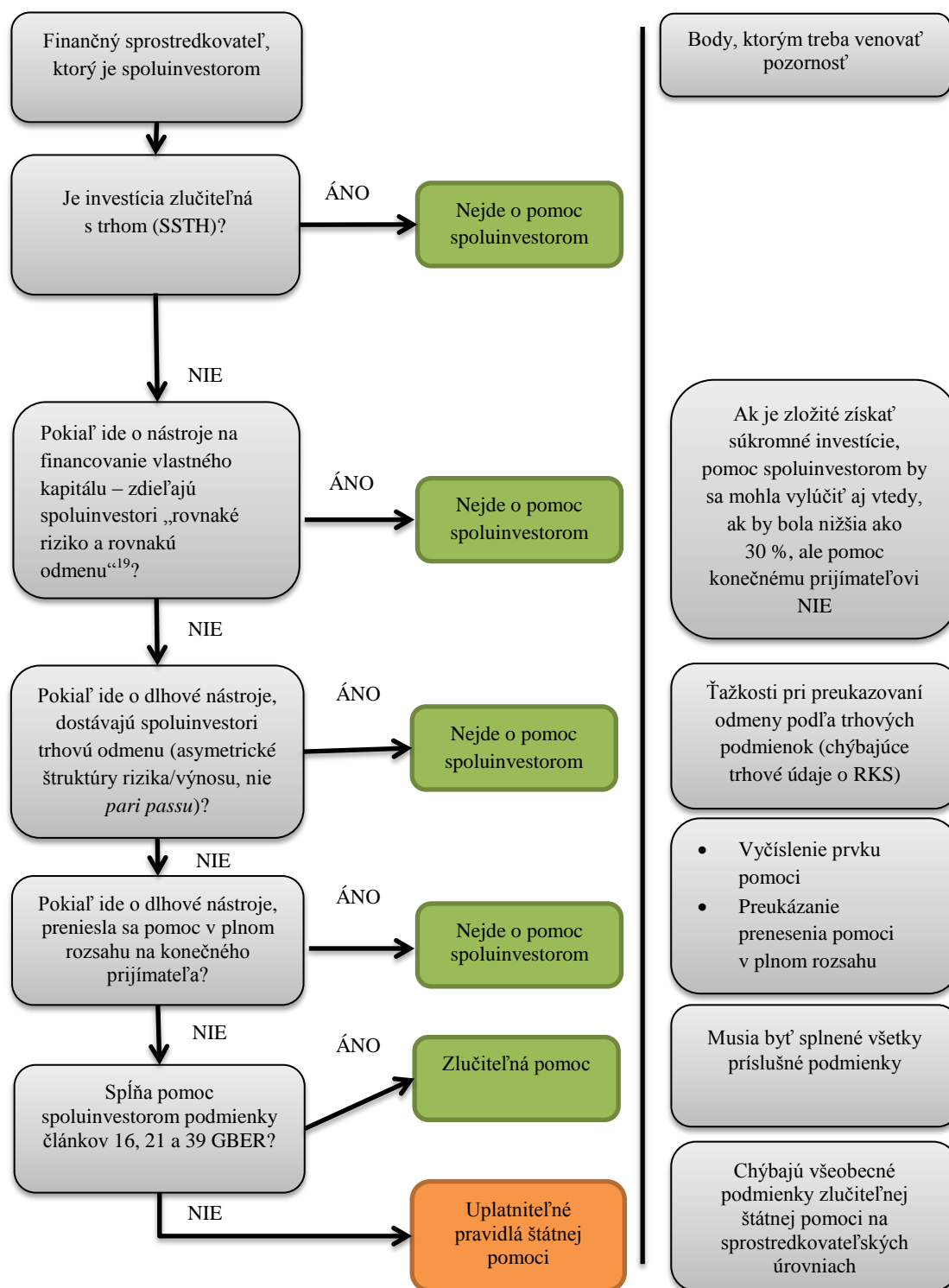
⁶⁰ Oddiel 3.4 oznámenia o záruke obsahuje ďalšie usmernenie týkajúce sa dostatočného kapitálu.

Obrázok 3: Všeobecné usmernenie k mechanizmu úplného prenesenia pomoci na konečných prijímateľov

Obrázok 4: Schéma rozhodovania na posúdenie štátnej pomoci spoluinvestujúcemu finančnému sprostredkovateľovi

Zdroj: útvary Komisie⁶¹

⁶¹ Obrázok 3 sa týka štátnej pomoci spoluinvestujúcemu sprostredkovateľovi. Investícia *pari passu* (ako je vymedzená v oznámení Komisie o pojme štátna pomoc) medzi súkromnými zdrojmi a štátnymi zdrojmi znamená, že príspevok štátu je zlučiteľný s trhom. Súkromný spoluinvestor a štát však môžu investovať tak, že zdieľajú „rovnaké riziko a rovnakú odmenu“ a nespĺňajú ostatné podmienky *pari passu* (napr. kritériá významu príspevku). Táto investícia, pri ktorej sa

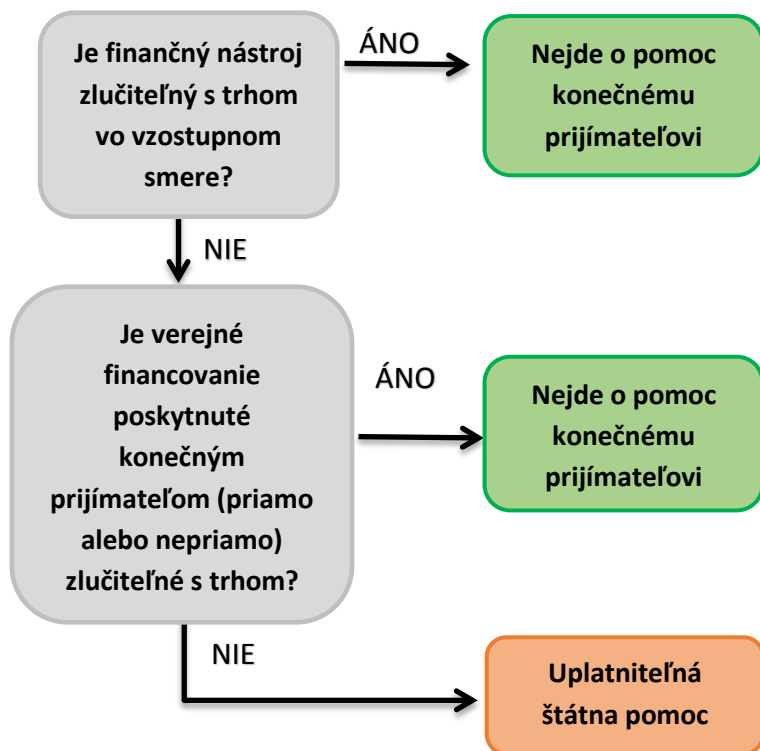
2.3. Financovanie poskytnuté konečným prijímateľom

a) Financovanie zlučiteľné s trhom

Financovanie poskytnuté finančnými sprostredkovateľmi konečným prijímateľom sa považuje za zlučiteľné s trhom, a preto nezahŕňa štátnu pomoc:

- Ak sa finančný nástroj považuje za zlučiteľný s trhom vo vzostupnom smere, je automaticky zlučiteľný s trhom na úrovni konečného prijímateľa. Štátnu pomoc na úrovni konečného prijímateľa nie je potrebné posudzovať osobitne.
- Ak finančný nástroj nie je zlučiteľný s trhom vo vzostupnom smere, je potrebné preukázať trhovú zlučiteľnosť financovania poskytnutého konečným prijímateľom (napr. na základe oznámenia o zárukách alebo oznámenia o referenčných sadzbách).
- Ak existujú ďalšie verejné finančné prostriedky v zostupnom smere, t. j. financovanie sa poskytuje len priamo na úrovni konečného prijímateľa, trhovú zlučiteľnosť týchto finančných prostriedkov je potrebné posúdiť osobitne.

Obrázok 5: Schéma rozhodovania na posúdenie trhovej zlučiteľnosti na úrovni konečného prijímateľa

Zdroj: útvary Komisie

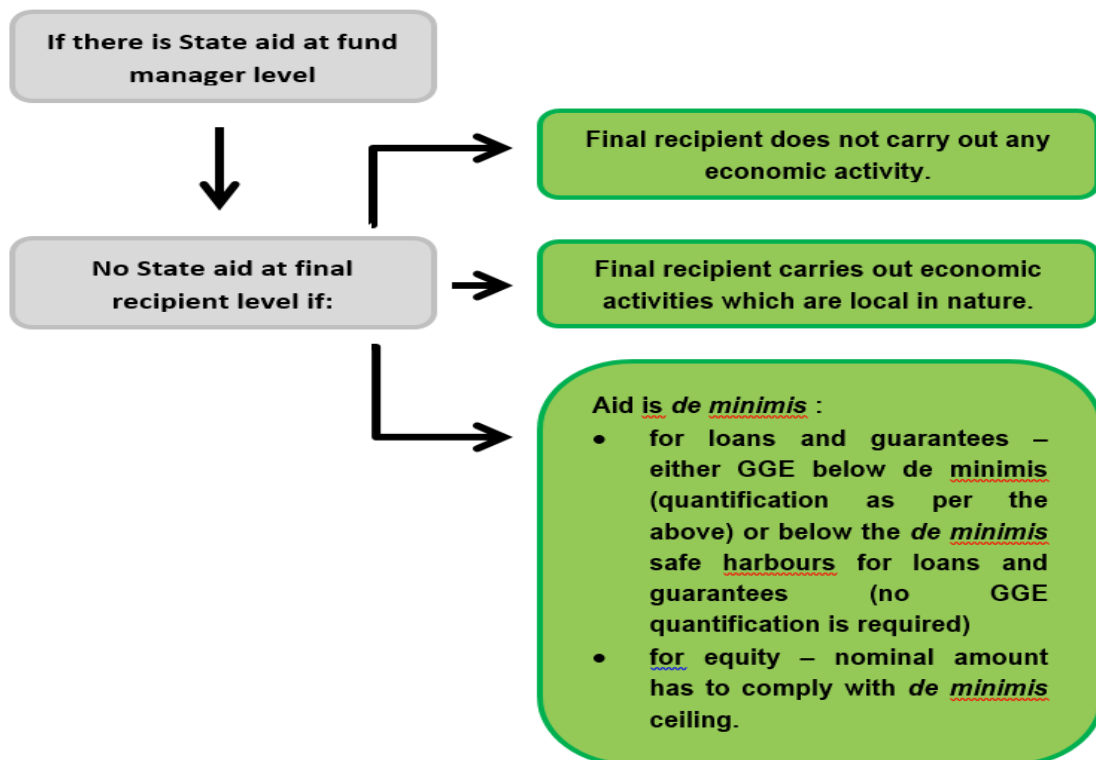
predpokladá „rovnaké riziko a rovnaká odmena“, neznamená, že príspevok štátu je zlučiteľný s trhom, ale postačuje na vylúčenie pomoci súkromnému spoluinvestorovi na rovnakej úrovni.

b) Financovanie nie je zlučiteľné s trhom, ale nezahŕňa štátnu pomoc na úrovni konečného prijímateľa

Ak finančný nástroj nie je v súlade s trhovými podmienkami a na úrovni finančných sprostredkovateľov existuje výhoda, považuje sa výhoda za aspoň čiastočne alebo úplne prenesenú na konečných prijímateľov v podobe lepších podmienok financovania. Takéto subkomerčné financovanie nepredstavuje štátnu pomoc konečným prijímateľom, ak:

- nevykonávajú žiadnu hospodársku činnosť; toto nie je jednoznačné v prípade portfólia s kombináciou hospodárskych a nehopodárskych príjemcov, alebo
- vykonávajú len hospodárske činnosti čisto miestnej povahy, takže opatrenie neovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi⁶², alebo
- pomoc je *de minimis*⁶³:
  - v prípade úverov a záruk – GGE buď nedosahuje strop *de minimis* (vyčíslenie pomoci v súlade s už uvedeným), alebo je úrovňou bezpečného prahu *de minimis* pre úvery a záruky (nevyžaduje sa vyčíslenie GGE),
  - v prípade vlastného kapitálu – nominálna suma musí byť v súlade so stropom *de minimis*.

Obrázok 6: Schéma rozhodovania na posúdenie prítomnosti štátnej pomoci v prípade, že financovanie nie je zlučiteľné s trhom

Zdroj: útvary Komisie

⁶² [Vec T-728/17 Marininvest a Porting/Komisia.](#)

⁶³ Pozri nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013).

3. Zlučiteľnosť štátnej pomoci, ktorá je súčasťou finančného nástroja

3.1. Typické situácie, keď je štátna pomoc súčasťou finančného nástroja

O štátnu pomoc na úrovni finančného sprostredkovateľa (alebo na úrovni investorov tretích strán v prípade, že sprostredkovateľom je fond) zvyčajne ide, ak finančný nástroj nie je zlučiteľný s trhom a finančná výhoda sa v plnom rozsahu neprenáša na konečných prijímateľov:

- V prípade nástrojov na financovanie vlastného kapitálu/kvázi vlastného kapitálu: V prípade asymetrického zdieľania rizika/výnosu verejnými a súkromnými investormi v rovnakej triede rizika by súkromní investori mohli byť chránení pred rizikom (napr. tranžu prvej straty znáša verejný investor, prednostný výnos v prípade platobnej neschopnosti, nadriadenosť v porovnaní s verejným investorom) alebo by mohli v porovnaní s členským štátom profitovať z atraktívnejších výnosov (napr. prioritný výnos skôr, podiel na zisku vyšší ako pomerný podiel). Takéto asymetrické zaobchádzanie by mohli vyžadovať súkromní investori, ak by v prípade neexistencie zdrojov členského štátu bola očakávaná návratnosť verejných kapitálových/kvázi kapitálových investícií nižšia ako trhová úroveň.
- V prípade úverových nástrojov a nástrojov na poskytovanie záruk: V prípade, že cena úverových nástrojov alebo nástrojov na poskytovanie záruk nezodpovedá trhovej úrovni a, iba v prípade záruk, finančný sprostredkovateľ znáša menej ako 20 % rizika.

V prípade finančného nástroja, ktorý nie je zlučiteľný s trhom, sa výhoda považuje za aspoň čiastočne prenesenú na konečných prijímateľov (v prípade neexistencie finančného nástroja by koneční prijímatelia nemohli získať financovanie za rovnakých podmienok alebo by takéto financovanie nebolo vôbec k dispozícii).

3.2. Možnosti podľa GBER – žiadna notifikácia

Vo všeobecnosti platí, že finančný nástroj, ktorý obsahuje štátnu pomoc len na úrovni konečných prijímateľov, sa podľa GBER môže implementovať. Vo väčšine článkov GBER musí byť pomoc transparentná a musí byť prítomná len na úrovni konečného prijímateľa, čím sa finančný nástroj obsahujúci pomoc na úrovni finančného sprostredkovateľa prakticky vylúči (t. j. keď pomoc nemožno preniesť v plnom rozsahu). To znamená, že finančné nástroje, ktoré nie sú zlučiteľné s trhom a do ktorých sú zapojení finanční sprostredkovatelia, možno implementovať na základe väčšiny článkov GBER, ale hospodárska výhoda pomoci sa musí v plnom rozsahu preniesť na konečných prijímateľov (pokiaľ ide o úplné prenesenie hospodárskej výhody pomoci, pozri predchádzajúci text).

GBER však zahŕňa niekoľko oblastí politiky (rizikové financovanie, regionálny rozvoj miest, projekty energetickej hospodárnosti budov), v rámci ktorých by sa finančný nástroj obsahujúci štátnu pomoc na úrovni finančného sprostredkovateľa aj konečného prijímateľa mohol považovať za zlučiteľný s vnútorným trhom. Ak finančný nástroj spĺňa všetky podmienky uvedené v týchto osobitných článkoch, nie je potrebné prvok pomoci vyčíslit⁶⁴. Je potrebné zohľadniť všetky príslušné ustanovenia kapitoly I GBER. Hlavné podmienky každého z týchto troch článkov sú tieto (zoznam nie je úplný):

⁶⁴ S výnimkou článku 39 GBER, v prípade ktorého sa vyžaduje úplné prenesenie.

ČLÁNOK 16 GBER – REGIONÁLNA POMOC NA ROZVOJ MIEST

Horizontálne podmienky:

- Strop vymedzujúci notifikačnú povinnosť – 20 miliónov EUR na oprávnený projekt.
- Transparentnosť pomoci – regionálna pomoc na rozvoj miest, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 16.

Podmienky článku 16:

- Realizácia v podporovaných oblastiach a spolufinancovanie z európskych štrukturálnych a investičných fondov.
- Pomoc vo forme vlastného kapitálu, kvázi vlastného kapitálu, úverov, záruk alebo ich kombinácie.
- Správcovia fondov na rozvoj miest a nezávislí súkromní investori sú vybraní na základe otvoreného, transparentného a nediskriminačného výberového konania.
- Minimálne požiadavky na ďalšie zdroje od súkromných investorov (30 %).
- Výška tranže prvej straty, ktorú znáša členský štát, môže byť maximálne 25 %.
- Miera záruky je obmedzená na 80 % a celkové straty, ktoré znáša členský štát, sú obmedzené na 25 % príslušného portfólia krytého zárukou.
- Finančný sprostredkovateľ riadený na komerčnom základe. Toto možno predpokladať, ak sú splnené určité podmienky, napríklad prítomnosť investičnej stratégie a odmeny v súlade s praxou na trhu.

ČLÁNOK 21 GBER – POMOC ZAHRNUTÁ V OPATRENIACH RIZIKOVÉHO FINANCOVANIA

Horizontálne podmienky:

- Strop vymedzujúci notifikačnú povinnosť – 15 miliónov EUR na oprávnený podnik.
- Transparentnosť pomoci – pomoc vo forme rizikového financovania sa považuje za transparentnú, ak spĺňa všetky podmienky stanovené v článku 21.

Podmienky článku 21:

- Oprávnené MSP sú nekótované MSP, ktoré nepôsobili na žiadnom trhu alebo pôsobia kratšie ako sedem rokov po svojom prvom komerčnom predaji, alebo vyžadujú počiatočnú investíciu presahujúcu 50 % priemerného ročného obratu na účely zavedenia nového výrobku alebo vstupu na nový geografický trh.
- Pokračovanie investícií je možné za predpokladu, že je splnených niekoľko podmienok.
- Finanční sprostredkovatelia, ako aj investori alebo správcovia fondov sa vyberajú na základe otvoreného, transparentného a nediskriminačného výberového konania.
- Maximálne 15 miliónov EUR na MSP. Týka sa to celej investície kapitálového fondu.
- Na úrovni oprávnených podnikov môže mať pomoc vo forme rizikového financovania formu kapitálových a kvázi kapitálových investícií, úverov, záruk alebo ich kombinácie.
- Minimálne požiadavky na ďalšie zdroje od súkromných investorov.
- Výška tranže prvej straty, ktorú znáša členský štát, môže byť maximálne 25 %.
- Finančný sprostredkovateľ riadený na komerčnom základe. Toto možno predpokladať, ak sú splnené určité podmienky, napríklad prítomnosť investičnej stratégie a zosúladenie záujmov s verejným investorom.
- Finančný sprostredkovateľ preukáže, že využíva mechanizmus, ktorým sa zabezpečí prenesenie všetkých výhod v čo najväčšej miere na konečných prijímateľov.

Horizontálne podmienky:

- Strop vymedzujúci notifikačnú povinnosť – 10 miliónov EUR na oprávnený projekt.
- Transparentnosť pomoci – pomoc na projekty energetickej hospodárnosti, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 39.

Podmienky článku 39:

- Poskytuje sa vo forme finančného príspevku, kapitálu, záruky alebo úveru pre fond energetickej hospodárnosti alebo iného finančného sprostredkovateľa, ktorý ich v plnom rozsahu postúpi konečným prijímateľom, ktorými sú majitelia alebo nájomcovia budov.
- Suma splátok úveru nie je nižšia ako nominálna hodnota úveru.
- Minimálne požiadavky na ďalšie zdroje od súkromných investorov (30 %).
- Finanční sprostredkovatelia, ako aj investori alebo správcovia fondov sa vyberajú na základe otvoreného, transparentného a nediskriminačného výberového konania.
- Výška tranže prvej straty, ktorú znáša členský štát, môže byť maximálne 25 %.
- Miera záruky je obmedzená na 80 % a celkové straty, ktoré znáša členský štát, sú obmedzené na 25 % príslušného portfólia krytého zárukou.
- Finančný sprostredkovateľ riadený na komerčnom základe. Toto možno predpokladať, ak sú splnené určité podmienky, napríklad prítomnosť investičnej stratégie a odmeny v súlade s praxou na trhu.

3.3. Notifikácia Komisie a jej posúdenie

Štátnu pomoc, ktorá môže byť prítomná na akejkoľvek úrovni finančného nástroja, na ktorý sa nevzťahuje GBER, je potrebné notifikovať Komisii pred implementáciou takéhoto finančného nástroja.

Finančný nástroj na poskytovanie finančných prostriedkov, ktorý obsahuje štátnu pomoc finančným sprostredkovateľom/spoluinvestorom, ale ktorý nespĺňa podmienky rizikového financovania podľa GBER, možno posudzovať na základe usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií. Finančné nástroje zamerané na iné oblasti politiky sa budú posudzovať priamo podľa ZFEÚ, pričom sa budú v prípade potreby analogicky uplatňovať zásady usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií, pokiaľ ide o pomoc finančným sprostredkovateľom/spoluinvestorom.

Komisia pri svojom posudzovaní porovná nutnosť a proporcionalitu opatrenia pomoci pri dosahovaní cieľa Spoločenstva v porovnaní s narušením hospodárskej súťaže, ktoré vyvolalo.

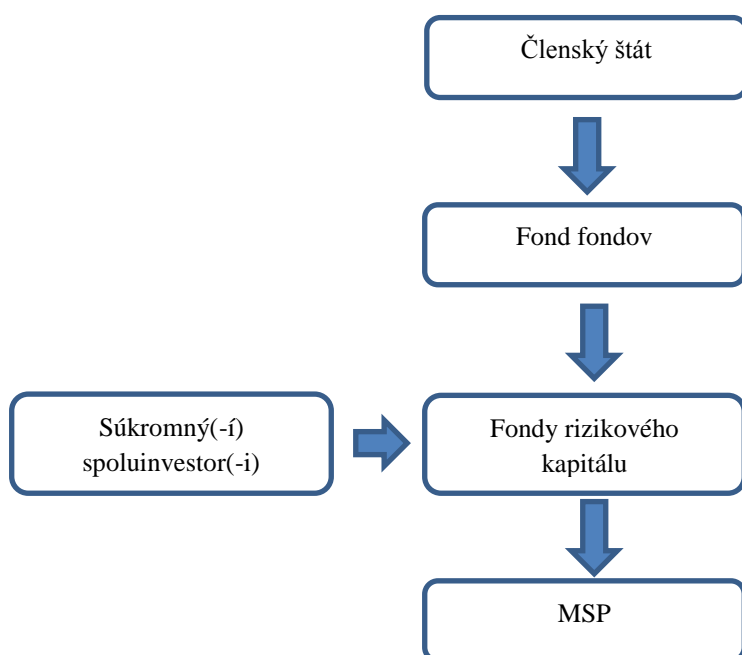
4. Názorné príklady a konkrétne podmienky týkajúce sa štátnej pomoci podľa druhu finančného nástroja

V tejto časti sú uvedené tri prípadové štúdie, ktorými sa ilustruje, ako možno uvedené prístupy uplatniť v praxi.

4.1. Nástroj na financovanie vlastného kapitálu pre MSP

Predmetom tejto prípadovej štúdie je finančný nástroj na financovanie vlastného kapitálu pre MSP: Na uľahčenie prístupu MSP k financovaniu národná podporná/rozvojová banka zriadila a spravuje fond fondov. Fond fondov investuje do rôznych fondov rizikového kapitálu, ktoré investujú do MSP. Budeme uvažovať o dvoch scenároch: investícia *pari passu* so súkromnými spoluinvestormi do fondov rizikového kapitálu a investícia, ktorá nemá charakter *pari passu*.

Obrázok 7: Názorné zobrazenie nástroja na financovanie vlastného kapitálu pre MSP

Ide o štátnu pomoc?

Fond fondov

- Poskytovanie verejného financovania fondu fondov. Fond fondov má formu osobitného účtu správcu fondu fondov a slúži len ako nástroj na presun zdrojov ďalej v zostupnom smere bez vykonávania akýchkoľvek hospodárskych činností.
- Odmena správcu fondu fondov. Určeným správcom fondu fondov je národná podporná/rozvojová banka.
  - Ak národná podporná/rozvojová banka koná výlučne v rámci plnenia verejnoprávneho poslania, nebude sa považovať za prijímateľa pomoci.
  - Vo všetkých ostatných prípadoch (ak národná podporná/rozvojová banka zároveň vykonáva komerčnú činnosť) nemožno predpokladať trhovú

zlučiteľnosť odmeny. V takom prípade členský štát vykonáva referenčné porovnanie a stanovuje odmenu v súlade s praxou na trhu alebo v súlade s článkom 13 delegovaného nariadenia Komisie, ktorým sa trhovú odmenu v porovnateľných prípadoch upravuje. Odmena, pokiaľ ide o fond fondov, je preto zlučiteľná s trhom.

Scenár 1 – investícia fondu fondov zlučiteľná s trhom bez štátnej pomoci

Posúdenie na úrovni finančných sprostredkovateľov/spoluinvestorov (fondov rizikového kapitálu)

- Odmena správcu fondu rizikového kapitálu. Správcovia fondov boli vybraní na základe otvoreného a súťažného výberového konania, preto sa poplatok za riadenie považuje za poplatok zlučiteľný s trhom. Preto na úrovni správcov fondov rizikového kapitálu nie je prítomná štátna pomoc.
- Kapitálová investícia fondu fondov do fondov rizikového kapitálu. Fond fondov investuje do fondov rizikového kapitálu za podmienok *pari passu* s ostatnými súkromnými spoluinvestormi a aspoň 30 % celkovej investície do fondov rizikového kapitálu pochádza od súkromných spoluinvestorov. Investícia do fondu fondov sa preto považuje za investíciu, ktorá je zlučiteľná s trhom, a o štátnu pomoc na úrovni súkromných spoluinvestorov do fondov rizikového kapitálu nejde. Na vylúčenie pomoci súkromným spoluinvestorom (keďže nezískali žiadne výhodnejšie podmienky) by stačila súkromná investícia *pari passu* pod 30 % celkovej investície, ale nepostačuje na stanovenie trhovej zlučiteľnosti investície fondu fondov do fondov rizikového kapitálu, a preto môže ísť o pomoc spoločnostiam, do ktorých sa investuje.

Posúdenie na úrovni konečných prijímateľov (MSP)

- Kapitálové investície fondov rizikového kapitálu do MSP. Keďže sa investícia fondu fondov do fondov rizikového kapitálu považuje za investíciu, ktorá je zlučiteľná s trhom a ktorá nezahŕňa štátnu pomoc, v kapitálových investíciách, ktoré fondy rizikového kapitálu poskytujú MSP, nie je prítomný prvok štátnej pomoci.

Scenár 2 – subkomerčné investície fondu fondov a štátna pomoc

Posúdenie na úrovni finančných sprostredkovateľov/spoluinvestorov (fondov rizikového kapitálu)

- Kapitálová investícia fondu fondov do fondov rizikového kapitálu. Fond fondov investuje do fondov rizikového kapitálu za subkomerčných podmienok, napr. v prípade asymetrického zdieľania rizika/výnosu v prospech súkromných spoluinvestorov do fondov rizikového kapitálu. Ak by bol podľa tohto scenára očakávaný výnos vyšší ako očakávaný výnos fondov rizikového kapitálu pri investíciách s podobným rizikom mimo finančného nástroja, ide o štátnu pomoc na úrovni súkromných spoluinvestorov do fondov rizikového kapitálu.

Posúdenie na úrovni konečných prijímateľov (MSP)

- Kapitálové investície fondov rizikového kapitálu do MSP. Keďže investícia fondu fondov do fondov rizikového kapitálu zahŕňa štátnu pomoc, štátna pomoc sa považuje za aspoň čiastočne prenesenú na konečných prijímateľov, a preto na úrovni MSP ide o štátnu pomoc.

Je štátna pomoc zlučiteľná (v prípade scenára 2)?

Ak ide o štátnu pomoc, môže sa považovať za zlučiteľnú za týchto podmienok:

- a) GBER: Keďže finančný nástroj zahŕňa štátnu pomoc na úrovni súkromných spoluinvestorov, možno podľa GBER zabezpečiť zlučiteľnosť tejto štátnej pomoci s vnútorným trhom iba v súlade s jeho článkom 21. Aby sa vyhovelo článku 21 GBER, je potrebné dodržiavať všetky horizontálne podmienky GBER a osobitné podmienky uvedené v článku 21. Nástroj sa môže napríklad zamerať len na MSP v rannom štádiu a musí prilákať aspoň 30 % súkromného kapitálu.
- b) Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií: Ak finančný nástroj nespĺňa podmienky článku 21 GBER, možno ho notifikovať Komisii. Komisia potom opatrenie posúdi na základe usmernení o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií.

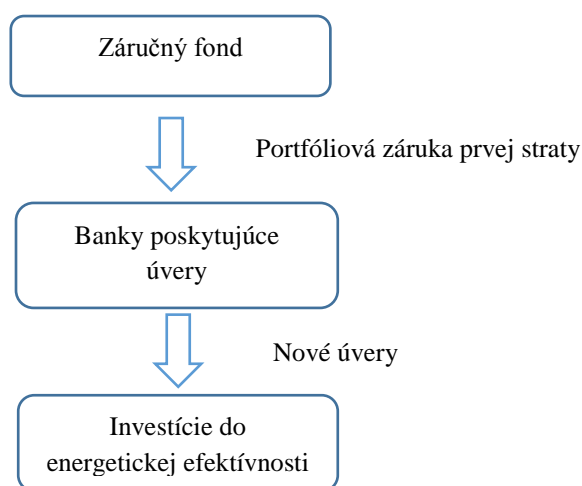
4.2. Nástroje obmedzenej portfóliovej záruky na investície do energetickej efektívnosti

Na podporu investícií do energetickej efektívnosti členský štát zriaďuje záručný fond spravovaný národnou podpornou/rozvojovou bankou.

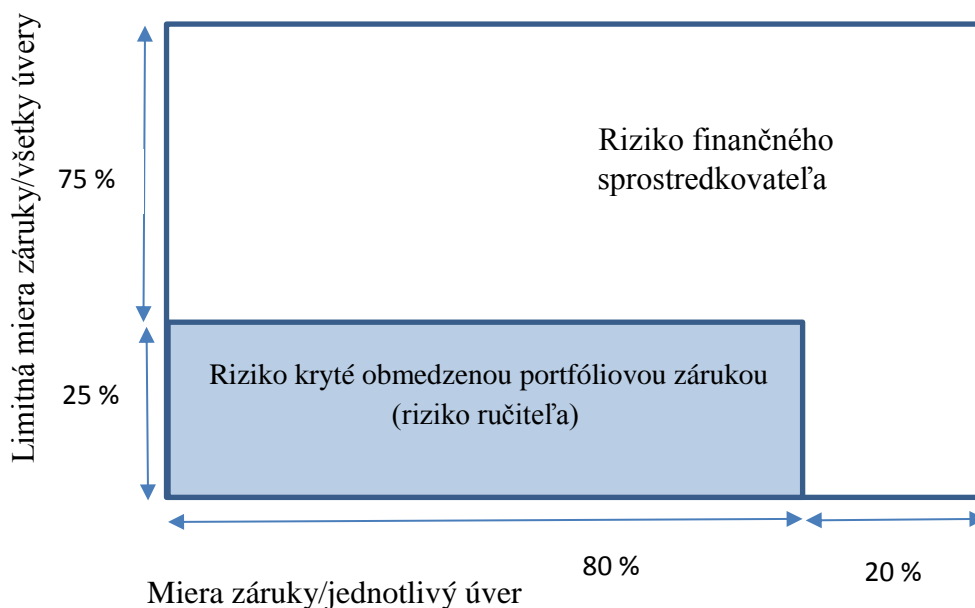
Záručný fond ponúka finančným sprostredkovateľom obmedzené záruky na portfólio novovytvorených úverov na investície do energetickej efektívnosti spoločnosťami s mierou záruky 80 % pri každom jednotlivom úvere a až do celkového stropu 25 % celkového portfólia úverov. Záruka sa vydáva bezplatne (napr. finanční sprostredkovatelia neplatia žiadny poplatok za záruku).

Koneční prijímatelia predstavujú kombináciu fyzických osôb (ktoré nevykonávajú hospodársku činnosť) a MSP.

Obrázok 8: Názorné zobrazenie nástroja portfóliovej záruky pre oblasť energetickej efektívnosti

Obrázok 9: Grafické zobrazenie obmedzenej portfóliovej záruky

Ide o štátnu pomoc?

Posúdenie na úrovni orgánu, ktorý implementuje záručný fond (záručný fond)

- Odmeňovanie orgánu, ktorý implementuje záručný fond. Keďže národná podporná/rozvojová banka, ktorá riadi záručný fond, bude určená (bez súťažného výberového konania) priamym uzavretím zmluvy a keďže vykonáva hospodársku činnosť, nemožno predpokladať trhovú zlučiteľnosť jej odmeňovania. V takom prípade členský štát musí vykonať referenčné porovnanie a stanoviť odmenu v súlade s praxou na trhu alebo stanoviť odmenu v súlade s NSU a príslušnými pravidlami štátnej pomoci. Ak je to tak, nejde na tejto úrovni o štátnu pomoc.
- Príspevok zdrojov EŠIF (poskytovanie kapitálu) do záručného fondu. Záručný fond sa zriaďuje ako samostatný právny subjekt, zverenecký účet alebo samostatný blok finančných prostriedkov a je len prostriedkom na presun zdrojov ďalej v zostupnom smere. V dôsledku toho nie je prijímateľom štátnej pomoci.

Posúdenie na úrovni finančných sprostredkovateľov (bánk) poskytujúcich komerčné úvery

- Poskytnutie obmedzenej portfóliovej záruky bankám poskytujúcim komerčné úvery. Najmenej 20 % rizika znášajú banky, čo je v súlade s oznámením o záruke. Keďže sa však záruka poskytuje bezplatne, nemožno ju považovať za záruku v súlade s trhovými podmienkami. Preto by v zásade mohla predstavovať štátnu pomoc finančným sprostredkovateľom.
- Ak však banky pomoc v plnom rozsahu prenesú na konečných prijímateľov, na ich úrovni neostáva žiadna štátna pomoc. Na to, aby sa mohol stanoviť takýto mechanizmus úplného prenesenia, je potrebné vyčísliť prvok pomoci v obmedzenej portfóliovej záruke prijatej bankou (ako rozdiel medzi nulovým poplatkom za záruku účtovaným národnou podpornou/rozvojovou bankou a trhovým poplatkom) a pri konečných prijímateľoch sa uplatní primerané zníženie úverových sadziieb (o rovnakú sumu pomoci, akú banka získala). Ak sa

obidva prvky navzájom zrušia, preukáže sa úplné prenesenie pomoci na konečných prijímateľov.

- Výpočet prvku pomoci vyplývajúceho z absencie poplatku za záruku je náročný, pretože sa vzťahuje len na časť pomoci, ktorú môžu banky získať. Oznámenie o záruke neposkytuje konkrétne usmernenie týkajúce sa trhových proxy hodnôt v prípade portfóliových záruk (obmedzených alebo neobmedzených), ale stanovuje sa v ňom všeobecná zásada, podľa ktorej záruka musí byť samofinancovaná a poplatok by mal odzrkadľovať riziko príslušného portfólia.
- V prípade pochybností musia členské štáty v prípade zložitejších štruktúr finančného nástroja notifikovať metodiku vyčíslenia, ktorá rieši druh záruk a druh príslušných transakcií, o ktoré ide.

Posúdenie na úrovni konečných prijímateľov

- Pomoc sa prenáša prostredníctvom znížených úverových sadziieb v porovnaní s trhovými sadzbami. Úvery poskytnuté finančnými sprostredkovateľmi obsahujú štátnu pomoc, ak sú konečnými prijímateľmi podniky a ak výška pomoci prekročí strop *de minimis*.

Je štátna pomoc zlučiteľná?

- Ak je pomoc transparentná a prenesená v plnom rozsahu, možno ju považovať za zlučiteľnú v súlade s podmienkami článku 39 GBER.

4.3. Mikroúverový nástroj pre nové podniky

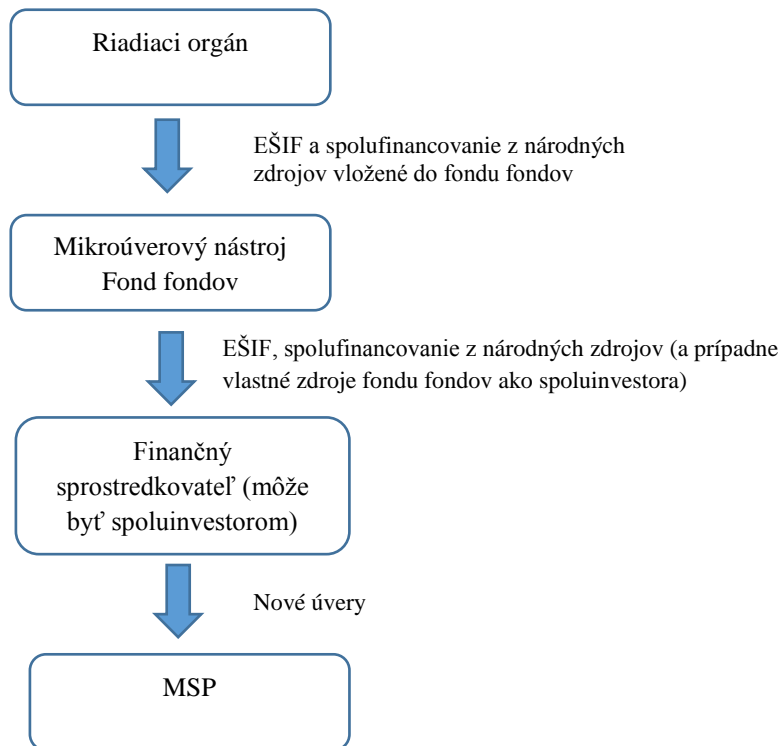
Mikroúverovým nástrojom sa rieši nedostatok úverov na trhu mikrofinancovania a financovania MSP poskytovaním úverov takýmto spoločnostiam pri znížených úrokových sadzbách. Väčšina konečných prijímateľov sú malé podniky, ktorých prístup k financovaniu je zložitý z dôvodu obmedzeného rozsahu činností a/alebo nedostatočnej úverovej histórie. Cieľom mikroúverového nástroja je osobitne podporovať zakladanie podnikov mladými a nezamestnanými ľuďmi. Riadiaci orgán poskytuje finančné prostriedky fondu fondov, ktorý vyberá finančných sprostredkovateľov (banky), ktorí ďalej vyberajú konečných prijímateľov. Fond fondov a finanční sprostredkovatelia sa môžu rozhodnúť do tohto mikroúverového nástroja spoluinvestovať.

Ide o štátnu pomoc?

Posúdenie na úrovni fondu fondov

- Správcom fondu fondov je súkromný subjekt. Prostredníctvom odmeny správcu fondu fondov sa neposkytuje žiadna štátna pomoc, ak sa preukáže, že odmena správcu je v súlade s praxou na trhu (napr. ak je porovnateľná s odmenou účtovanou súkromnými fondmi pôsobiacimi v tej istej oblasti) alebo ak bola stanovená v súlade s NSU, ktoré odzrkadľuje trhovú odmenu v porovnateľných situáciách.

Obrázok 10: Názorné zobrazenie mikroúverového nástroja pre MSP

Posúdenie na úrovni finančného sprostredkovateľa

- Ak banky nie sú spoluinvestormi za podmienok *pari passu*, úrokové sadzby bánk budú slúžiť ako trhovú referenčnú hodnotu, na základe ktorej sa pomoc vyčísluje. Prípadne sa trhovú sadzbu stanoví podľa oznámenia o referenčných sadzbách. Na vyčíslenie GGE je potrebné porovnať skutočnú sadzbu účtovanú za financovanie z EŠIF buď s trhovou sadzbu podľa bankovej praxe, alebo s trhovými proxy hodnotami v oznámení o referenčných sadzbách.
- Aj keď úroková sadzba nie je zlučiteľná s trhom, o štátnu pomoc na úrovni finančných sprostredkovateľov nejde za predpokladu, že sa prvok pomoci v plnom rozsahu prenáša na konečných prijímateľov. Aby sa to zabezpečilo, je potrebné vyčísliť pomoc (tranžovaná alebo netranžovaná štruktúra) a preukázať mechanizmus prenesenia (napr. úverové úrokové sadzby konečného prijímateľa by sa mali znížiť o rovnakú výšku pomoci, akú získal finančný sprostredkovateľ).

Posúdenie na úrovni konečných prijímateľov

- Ak ide o pomoc na úrovni finančného sprostredkovateľa, ide o pomoc na úrovni konečného prijímateľa.
- Ak sa pomoc prenáša, napríklad prostredníctvom znížených úrokových sadzieb v porovnaní s trhovými sadzbami, opatrenie nebude predstavovať štátnu pomoc, ak konečný prijímateľ nevykonáva hospodársku činnosť alebo ak má činnosť čisto miestny charakter, takže opatrenie neovplyvní obchod medzi členskými štátmi, alebo ak ide o pomoc *de minimis*. V uvedenom príklade sú konečnými prijímateľmi (podniky, ktoré založili nezamestnaní mladí ľudia) podniky, ale mikroúver, ktorý sa poskytuje pri sadzbách nižších, ako sú trhovú sadzby, predstavuje pomoc *de minimis* (suma GGE alebo celý mikroúver je v súlade

s bezpečným prahom *de minimis*), a preto sa takáto podpora nepovažuje za štátnu pomoc.

Tabuľka skratiek

DNK	delegované nariadenie Komisie
COSME	konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov
NSU	nariadenie o spoločných ustanoveniach
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj
EFSI	Európsky fond pre strategické investície
Skupina EIB	skupina Európskej investičnej banky
EIF	Európsky investičný fond
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EŠIF	európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
ČŠ	členské štáty

EURATOM	Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
FN	finančné nástroje
RKS	rodinná komanditná spoločnosť
FF	fond fondov
NRP	nariadenie o rozpočtových pravidlách
GBER	všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách
GGE	ekvivalent hrubého grantu
OZ	oznámenie o záruke
IFI	medzinárodná finančná inštitúcia
SSTH	súkromný subjekt v trhovom hospodárstve
OPŠP	oznámenie o pojme štátna pomoc
NPB	národná podporná/rozvojová banka
ČSH	čistá súčasná hodnota

URF	usmernenia o rizikovom financovaní
ORS	oznámenie o referenčných sadzbách
MSP	malé a stredné podniky
SWD	pracovný dokument útvarov Komisie
ZFEÚ	Zmluva o fungovaní Európskej únie
RK	rizikový kapitál

Tabuľka právnych predpisov

s odkazmi na strany

Celé názvy právnych predpisov	Strana
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006	s. 4
Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012)	s. 5
Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 262, 19.7.2016)	s. 5
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013)	s. 6, 7
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018)	s. 6, 7
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013)	s. 6
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014)	s. 6, 7
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013)	s. 9
Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 3. apríla 2014, ktorým sa stanovuje ročné rozdelenie celkových zdrojov podľa členských štátov pre Európsky fond regionálneho	s. 8

rozvoja, Európsky sociálny fond a Kohézny fond v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a cieľa Európska územná spolupráca, ročné rozdelenie zdrojov podľa členských štátov, pokiaľ ide o zdroje z osobitných rozpočtových prostriedkov pridelených na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí, spolu so zoznamom oprávnených regiónov, ako aj sumy, ktoré majú byť presunuté z rozpočtových prostriedkov každého členského štátu pridelených na Kohézny fond a na štrukturálne fondy do Nástroja na prepájanie Európy a na pomoc pre najodkázanejšie osoby v období rokov 2014 – 2020 [oznámené pod číslom C(2014) 2082] (Ú. v. EÚ L 104, 8.4.2014)	
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície (Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015)	s. 9
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1287/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (COSME) (2014 – 2020) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1639/2006/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013)	s. 10
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc <i>de minimis</i> v sektore rybolovu a akvakultúry (Ú. v. EÚ L 190, 28.6.2014)	s. 14
Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008) zmenené korigendom k oznámeniu Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk (Ú. v. EÚ C 244, 25.9.2008)	s. 13
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc <i>de minimis</i> (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013)	s. 14
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc <i>de minimis</i> v sektore poľnohospodárstva (Ú. v. EÚ L 352, 24.12.2013)	s. 14
Nariadenie Komisie (ES) č. 875/2007 z 24. júla 2007 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES, pokiaľ ide o pomoc <i>de minimis</i> v sektore rybného hospodárstva, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1860/2004 (Ú. v. EÚ L 193, 25.7.2007)	s. 14
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 193, 1.7.2014)	s. 15
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1388/2014 zo 16. decembra 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci poskytovanej podnikom pôsobiacim vo výrobe, spracovaní a odbyte produktov rybolovu a akvakultúry za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 369, 24.12.2014)	s. 15
Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014)	s. 15

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 964/2014 z 11. septembra 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o štandardné podmienky pre finančné nástroje (Ú. v. EÚ L 271, 12.9.2014)	s. 16
Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 480/2014 z 3. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde (Ú. v. EÚ L 138, 13.5.2014)	s. 20
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014)	s. 20
Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Text s významom pre EHP – Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014)	s. 20
Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19, 22.1.2014)	s. 12, 23
Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008)	s. 13, 23